

Brassói Lapok

Előfizetési példány
Árusításba nem bocsátható!

XL. évfolyam
196 szám.

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Csütörtök

1934. évi augusztus 30

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: Brassóban a kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 70 lej, máshol 74 lej. — Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — Külföldre: negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 3 lej, páros (bal) szövegdoldalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegdoldalon 8 lej négyzetcentiméterenként, Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56—58. Telefonszámok: kiadóhivatal 82., szerkesztő 83.

MA: LÁSSUK KÉZDIVÁSÁRHELYT!

Vagyonok roncsai — roncsok vagyoni

Irta: Tanódy Endre

Hetek multak el, mióta az erdélyi magyar bankok sorsáról hivatalos tanácskozások folytak és a tanácskozásokból nyilvános felszólítások keltek szárnyra. Azóta figyelem, hogy van-e még a mi közvéleményünknek térdrefleksze, avagy teljes hűdéshen szenved és sem szerkezete, sem működése nem képesek többé jelt adni a reájuk intézett behatásokra? A megállapítás csak az lehet, hogy ilyen reakció már nincsen.

A szenvedélenség és tehetetlenség érthető volna, ha a bankintézmények belügyeiről volna szó, amelyek végső sorban kevés számú embernek az érdekeit érintik. De a tanácskozások afelett folytak, hogy mi legyen ezeknek a bankoknak a betevőivel, akik ma jelentékeny csoportot adnak és éppen a bankok leállításának következményeképpen esetenként megrázó sorsra jutottak.

A konverziós törvények nem okai ezeknek a tragédiáknak, mert valóban, hogy az adóvédelmi törvények nélkül a mi bankjaink a betéteiket kifizethették volna. A bankok a törvény előtt már a pénzügyminisztert járták, hogy rendelkezjen betétárlatot, mert nem tudnak fizetni. És ha a sorozatos törvények nem jönnek, akkor a bankok és főként bankügyészek szorgalmasan árvereztek volna, a bankvezetőségek jóvelmei tovább folytatók volna, még talán osztalékot is fizettek volna, a magyar földiek román kézre kerültek volna és még sok minden történt volna, csak éppen a betétesek nem kaphatták volna meg a pénzeiket, miután ez matematikai lehetetlenség lett volna.

Mindezekkel szemben igen könnyű az ellentmondás és ellenbizonyítás, csak éppen meggyőzni nem lehet ennek az ellenkezőjéről azokat, akik csak valamenynyire is tájékozva vannak.

A legkisebb életképesség mellett ebből a helyzetből annak kellett volna következnie, hogy ezek a betevők és mellettük az együttérző egész kisebbségi közvélemény szavát és erejét összefogva a mentés és jóvátétel eszközeit keressék. És vagy megtalálják, ha vannak, vagy megállapítják, hogy nincsenek. De mindenképpen a probléma a betevőnek a megmentése és nem a bankoké.

Mert valóban az is, hogy ez a két sors elválaszthatatlanul összefügg. A bankok fennállását lehet biztosítani úgy, hogy a betevők elesnek, sőt a mai helyzetben a bankok tulajdoni része éppen abból él, amit nem ad ki a betevőknek. És elképzeltető, hogy a betevők tömörített saját erejükkel és — ha szükséges és lehet — kormánysegítséggel keresztülvgyék a bankok olyan ellenőrzését, hogy minden a betevőé legyen és semmi a banké. Természetes, hogy ahol ez a „minden” semminek bizonyul, ott nincsen segítség és ott a betevő csak megtudja azt, amit előbb eltitkoltak előle, azt, hogy a pénze egészben elveszett.

Ez volna a természetes és még természetesebb volna, hogy akkor, amikor e helyett hivatalos szivhangok szólalnak meg a bankok mellett és hivatalos felszólítások, hogy egyelőre engedjék el a betevők a bankokkal szemben követeléseik felét, ellenben egyetlen hivatalos szivhang és hivatalos felszólítás nem hangzik el arról, hogy milyen módon

Maniu kis türelmet kér Vajdától

Szovátán diszvacsorát rendeznek Maniu tiszteletére
A fehérmegyei tagozat is felvonul a szovátai zászló alatt

Popovici bizik békítő akciója sikerében

Bukarest, augusztus 29

A Maniu-Vajda ellentét — a megnyugtató nyilatkozatok dacára — nap-nap után mindinkább kimélyülnek s ma már ott tartunk, hogy az sem lepne meg bennünket, ha a két erdélyi vezér végleges szakításáról olvasnánk valamelyik frakció hivatalos lapjában. A nemzeti parasztpárt elnöki tanácsa, melynek feladatavá tétetett a hadakozó felek kibékítése, óvatosan takarodót fújt és egyben szeptember 9-ére összehívta a párt végrehajtóbizottságát, nyilván azért, mert nem akarta a felelősséget vállalni az esetleges pártszakadásért, másrészt pedig az elnökség bizonyára tudni akarja: milyenek a pártbeli erőviszonyok, a Maniu vagy a Vajda álláspontjára helyezkedik a tagozatok többsége, hogy a vezetőség is eszerint szabja meg ezután magatartását.

Az elmérgesedett perpatvar — sajnos

— ma már nemcsak a pártnak az ügye, hanem a román demokráciáé. Ha a nemzeti-parasztpárt végrehajtó bizottságának szeptember 9-én nem sikerül elsimítania az ellentéteket, úgy a szakadás előbb-utóbb bekövetkezik, ez pedig igen szomorú következményekkel járhat parlamentáris demokráciánk sorsára. A rést, amit Maniu, vagy Vajda kiválása üt a nemzeti-parasztpárt egységén, nemcsak a párt érzi majd meg, hanem egész politikai és alkotmányos felépítettségünk. A nagy kormányzópart egyensúlyának megrendülésétől szabad utat nyernek a ma még sötétben bujkáló felelőtlen alakulatok és egy erőteljesítővel kevesebb lesz, mely megfékezze őket.

Nem a Maniu és a Vajda személyéről van tehát most szó, hanem az ország nyugalmaról, melynek egyik legfőbb biztosítékát az erős, egységes és határozott eszmei irányvonalat képviselő kor-

mányzópartokban látjuk. Ugy a liberális, mint a nemzeti-parasztpártnak meg kell őriznie belső kohézióját, mert szétbomlásukkal azoknak az utjára egyengyennek, akiket ma az ország háborítatlant fejlődése legnagyobb ellenségeinek tartanak.

A nemzeti-parasztpárt belső frontjának újabb eseményeiről egyébként a következő jelentések számolnak be:

Gyulafehérvárról jelentik: A nemzeti-parasztpárt fehérmegyei tagozata kedden este ülést tartott, melyen elhatározta, hogy

tesületileg csatlakozik Maniu Gyula politikai elveihez.

A határozatot, melyet megküldtek Maniunak is, Pop János dr. volt belügyi alminiszter írta alá. Kimondták azt is, hogy a fehérmegyei párttagozat nagyszámú küldöttséggel fogja magát képviseltetni a szovátai értekezleten.

„Nincs semmi akadálya Maniu és Vajda találkozásának”

A Dimineata Maniu és Vajda után megszólaltatta Popovici Mihályt is, aki jelenleg a békekövet szerepét tölti be a két erdélyi politikus között.

— Nincs semmi akadálya annak — jelentette ki Popovici — hogy Maniu és Vajda találkozhassék. Egyik sem haragszik a másikra, Vajda az alkotmányos kérdéseket illetően egyetért Maniuvall, sőt ahhoz is hozzájárult, hogy egyes megyékben új vezetőségi választásokat ejtsenek meg.

— Optimista vagyok, mert közelről ismerem úgy Maniut, mint Vajdát. Tudom, hogy egyik sem képes olyan munkósdét kifejtetni, ami ártana a párt egy-

ségének. Éppen ezért ellenfeleink ne nagyon örüljenek, mert keserű kiábrándulásba lesz részük.

Erdélynek voltak a multban is kritikus pillanatai, azonban mindannyiszor át tudtuk hidalni azokat.

Főképpen pedig azt ne higgye senki, hogy Maniut büntetlenül támadni lehet. Erdély falként áll nagy fiai körül, akiknek élete egybeesik nemzetünk történelmével.

Maniu nyilatkozik

Vajda Sándort marossárpataki birtokán felkereste a Curentul munkatársa. — Én nem vagyok ellentétben Maniu-

val — mondta Vajda az újságíróknak — tehát egészen felesleges azt kérni tőlem, hogy kibéküljek vele.

Mindössze azt nem tudom, hogy a párt vezetősége képviseli-e Maniu politikáját, vagy Maniu a pártvezetőséget?

— Ha a párt vezetősége magáévá teszi Maniu programját, úgy kijelentem, hogy én magam is hajlandó vagyok belépni a Maniu-gárdák egyikébe, sőt ha kívánják, Szovátára is elmegyek.

A B. L. munkatársának alkalma volt Szovátán Maniuvall pár perces beszélgetést folytatni.

A nemzeti parasztpárt volt elnöke Vajda nyilatkozatáról a következőket

kellene a másik felét biztosítani, vagy valószínűsíteni, hogy akkor a betevők és a kisebbségi közvélemény feljajduljon és egész erejével a másik érdek, a betevők érdeke felé forduljon.

Ezekben a tanácskozásokban és felhívásokban a „magyar vagyonok roncsainak megmentéséről” volt szó. A végkövetkeztetés azonban nem a vagyonok roncsait, hanem a roncsok vagyoni akarja menteni, mert hiszen a bankok — nem kell kivételeket tenni, mert a kivételek fizetik a betéteseket — ma csakugyan roncsok és az, amit párthivatalosan prononálnak nem a betétesek, hanem a bankok vagyonának a megmentését kísérli meg.

Nem modhatom, hogy ez ma a magyar közösség legégetőbb problémája. Kórházban vagyunk, ahol minden ágyon agonizálnak, ahol egyiktől a másikhoz járva nem mondhatjuk, hogy egyik halál súlyosabb, mint a másik, legfeljebb arról lehet szó, hogy az egyiknél előbb következik be a halál, mint a másiknál. Nem lehet a szenvedések súlyát objektíve

mérni, mindegyik a legsúlyosabb annak, akit ér. Elbocsátott tisztviselő, leszorított latájnér, üldözött vállalkozás, a melynek vetélytársai privilégiummal dolgoznak, eladósodott parasztság, a mely utolsó filléreiből állami iskolát épít, míg saját gyermekei irástudatlanok maradnak, mert anyanyelvükön nem tanulhatnak, közprédára bocsátott és agyonuzsorált birtokos — az egész nagy freskó minden csoportja a megkövült szenvedés és nem szabad egyiket sem a másik rovására színből kiemelni.

De a konverziós tanácsadó rovatához érkező panaszokból s gyakorlatomból tudom, hogy a betétesekből ma dantei képsorozatot lehet kiállítani.

Aki a tehén árát bankba tette, mig ujjat vesz és soha többé nem vehetett tenhetet. Aki meghalt cukorhajban, mert nem kapott a betétjéből insulinra való, pedig az orvos, aki ugyanabban a vidéki bankban egész pénzt vesztette, ingyen akart injekciót adni. Aki meghalt, mert nem tudta operáltatni magát.

Elszigetelt vészkiáltások és kéztördelé-

sek, anélkül, hogy ezek a kezek egymást keressék és ezek a kiáltások egyetlen egybeolvadt felhördüléssel megriasztanák és megtorpanásra bírnák a végzetet, amely halad és amelyet csak a bankok feje felől akarnak elhárítani.

Megírhattam volna mindezt azon a napon, amelyen a hivatalos sziv a bankokért megdobbant, amely napon dekretálva lett, hogy ha már nyelvemben nem élhet a nemzet, ha már a földjén nem tud megélni, akkor bankjaiban éljen az a nemzet. De „megírással” éppoly kevésbé lehet szociális és gazdasági bajokat meggyógyítani, mint ráolvasással a testi betegséget. Többet jelent a megfigyelés és a megfigyelések feljegyzése, mert így mégis lehet, hogy elernyedésnek tudatára ébredve megmozdul az elárvult, senkitől nem védett, nem támogatott tömege azoknak, akiket most ér a villámütés ebben a viharban, amely hol ide, hol oda sújt csapásaival.

Talán ennek láttára a vagyonok roncsait megkísérlik kiszabadítani a roncsok vagyonaiból.

Tessék kívágni és eltonni!

15. sz. SZELVÉNY a B. L. augusztusi regény-ajándékára.

1-15-ig sorszámmal ellátott 15 darab augusztusi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregénytárának 1934 augusztus havi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszedéshez a Bukarestben: a B. L. kiadóhivatalában (Str. Sf. Mina 9), vagy a főbizományosnál („Cosmopolis”, Calea Griviței 10) Brassóban: a B. L. kiadóhivatalában mindenütt másol: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteniük, a 4 lejt befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan uton kapják meg, mint az újságot.

jelentette ki:

— Vajda Sándor kételkedéseit megérttem. Egyelőre azonban egy kis türelmet kérek tőle. A szavatai értekezletnek ugyanis az a hivatása, hogy az aktuális kérdések tisztázása rendjén eloszlassa az ő kételkedéseit is.

— Ami pedig a miniszterelnök tegyei beszédét illeti — folytatta Maniu — köztudomásosan már a nyilvánossággal, amit egyelőre szükségesnek tartottam elmondani. Sajnálom, hogy egyes sajtóorgánok nyilatkozatokat elferdítettek. Távol állt tőlem a szándék, hogy kihívásra kihívással válaszoljak. Ilyen fegyverekkel csak azok a politikusok küzdenek, akik nagy szavak mögé igyekeznek rejtetni elvnlküliségüket.

Maniu egyébként a következő távira-tot intézte az Adeverulhoz: „Kérem sziveskedjenek megállapítani, hogy a Dimineata-ban Tatarescu kijelentéseire vonatkozólag megjelent nyilatkozatomon kívül nem adtam senkinek semmi nyilatkozatot. Az Adeverulban megjelent és tévesen értelmezett beszélgetéssel szemben kérem állapítsák meg, hogy Mihalachenak jogában állott megcáfolni a pártvezetőségéből való kilépésem hírért. Maniu Gyula”.

Maniu kedden este Szovátáról Bukarestbe utazik, ahonnan ismét visszatér Szovátára, hogy résztvegyen azon a diszvacsorán, melyet hívei rendeznek tiszteletére a gyűlést követő nap estéjén.

A török miniszterelnök és a külügyminiszter kísérik el Kemál pasát bukaresti útján

Bukarestben javában folynak az uralgó külföldi utjának diplomáciai előkészületei.

Kemál pasa, a török köztársaság elnöke szeptember 22-én indul Konstantinápolyból Bukarestbe. A török államfő társaságában lesznek: Ismet pasa miniszterelnök és Tevfik Rusdy bej külügyminiszter. Kemál és kísérete egy török hadihajón teszi meg az utat Konstantinápolytól Konstancaig, ahonnan királyi különvonat viszi őket a fővárosba.

Súlyosan elítélte a törvényszék a ramnicul-valceai rendező diákokat

Tegnap ítélték a ramnicul-valceai törvényszék 40 egyetemi hallgató felett, akik az olteniai és a timokvályi román diákok kongresszusán lázító beszédeket mondtak.

Stelescu Mihály volt vaspártista képviselőt 1 évi és 6 hónapi börtönre, Cara Tanase diákokat 2 évi börtönre, tízenhat vádlottat egyévi, huszat 6 hónapi fogságra ítélték.

Két diákok felmentett a törvényszék a vád és következményei alól.

Vasvillás utonállók Kolozsvárt

Kolozsvár, augusztus 29.

Izgalmas üldözés után szokatlan módszerrel dolgozó utonállókot fogtak el a Széna-téren.

Fülöp Béla és Dávid Béla Vulkán-utcai lakosok a szénapiac közelében vasvillával felfegyverkezve rátámadtak Gál János mocsai gazdálkodóra. Fülöp a gazda mellének szegte a vasvillát, amíg Dávid átkutatta a zsebeket. A megrémült gazda a vásáron szerzett néhány ezer lejtét magukhoz vették, majd kerekelt oldóttak. Gál kétségbeesetten kiabált segítségért. A járőrök és az őrszemes rendőr üldözésbe vették a két fiatalembert és sikerült is elfogni őket.

A harmadik kerületi rendőrségre ezalatt más feljelentés is érkezett ellenük.

Lusztig Dénes kocsis tett feljelentést két ismeretlen egyén ellen, akik vasvillával kényszerítették, hogy a külvárosi Kék Macska vendéglőbe vigye őket. A szembeállításnál Fülöpben és Dávidban felismerte „potya”-utasait.

A két vasvillával dolgozó utonállót le tartóztatták és átadták az ügyészségnek.

Korpás a feje? Kopaszodik? Hull a haja?

Használja

„FLOREAL” hajszesz

1 üveg ára 60 lej. — Kapható minden jobb szaküzletben, ha nem kapná, írjon.

Vezérképviselő: Drogueria „CENTRALA” Oradea

A tömegbe rohant egy versenygépkocsi: 3 halott, 2 súlyos és 17 könnyebb sebesült

Bern, augusztus 29.

Borzalmas tömegszerencsétlenséget okozott tegnap a Grand Prix nemzetközi versenyén Macerati, a hírneves olasz versenyző.

Macerati szédítő iramban rohanó gépkocsijával a nézők közé rohant. Három néző azonnal meghalt, két gyermeket haldokolva szállítottak kórházba, 17 ember pedig könnyebben sebesült meg. Maga Macerati könnyebb sérüléseket szenvedett.

Felfüggesztették állásából D'Elvert bárót, az osztrák kancellári hivatal vezetőjét

Kegyelmet kapnak a februári szocialista forradalom résztvevői — Ottó királyt diszpolgárrá választotta egy osztrák város

Bécs, augusztus 29.

A lapok értesülései szerint rövidesen végrehajtják a februári szocialdemokrata felkelés résztvevői érdekében megindított kegyelmi akciót.

A szocialista védőrség tagjai közül, a kik a februári forradalomban résztvettek az első tartományi bíróságon 27, a másodikon 29 van őrizetben. Azokat, akik még mindig vizsgálati fogságban vannak, fokozatosan szabadlábra helyezik.

RINTELEN FELGYÓGYULT

Az utóbbi napokban hírek terjedtek el Bécsben Rintelen volt római követ állapotának rosszabbodásáról. Ezeket a híreket most hivatalosan megcáfolták. Rintelen sebe csaknem teljesen begyógyult, láztalan és ereje is olyan rohamosan növekedik, hogy néhány nap múlva valószínűleg elhagyhatja a kórházat.

FELFÜGGESZTETTÉK ALLASÁTÓL A KANCELLÁRI HIVATAL VEZETŐJÉT

D'Elvert bárót a kancellári hivatal politikai osztályának vezetőjét a kormány felfüggesztette állásától.

D'Elvert ellen az a vád, hogy a kancellári hivatalba beérkezett aktá-

kat, amelyek a nemzetiszocialista mozgalomra vonatkoztak, nem továbbította illetékes helyre,

hanem visszatartotta magánál. D'Elvert báró azzal védekezik, hogy az aktákat nem azzal a céllal tartotta magánál, hogy szolgálatot tegyen a nemzetiszocialista mozgalomnak, hanem a hivatali túlterhelése miatt nem volt ideje elintézni.

D'Elverten kívül menesztették állásukból a kancellári hivatal még három magasrangú tisztviselőjét,

akikről bebizonyosodott, hogy rokonszenveznek a nemzetiszocialista mozgalommal. A három főtisztviselőről megállapította a rendőri nyomozás, hogy amikor a kancellári palotába a Dollfuss meggyilkolására kirendelt felkelők benyomultak, — Heil, Hitler! kiáltással üdvözölték a gyilkosokat.

OTTÓ HOHENBRUCK DISZPOLGÁRA

A magyar határ közelében fekvő Hohenbruck városa diszpolgárrának választotta Ottó királyfit. A város nagy ünnepség keretében készült Ottó megbízottjának átadni a diszpolgári oklevelet.

Nemzetközi leánykereskedők után kutat a nagyváradi rendőrség

Leleplezték a konstancai bünszövetkezet nagyváradi „fiókját” — A 17 éves Kohn Klári „bukaresti elhelyezkedése” és egy jóakaró levele, amely nyomot mutat a rendőrségnek

Nagyvárad, augusztus 29.

A nagyváradi rendőrség névtelen levelet kapott pár héttel ezelőtt. A névtelen levél írója arról értesítette a rendőrséget, hogy Nagyváradon is erőteljes munkát kezdett egy nemzetközi leánykereskedő banda, amelynek a központja Konstanca-ban van s amely a „fehér árut” Konstantinápolyba és a kisázsiai városokba szállítja. Nagyvárad olyan jó területnek bizonyult a leánykereskedők számára, hogy „fiókot” is állítottak fel a városban s az a „fiók” a Kolozsvári-utca egyik házában folytatja sötét munkáját.

A rendőrség a névtelen levél alapján figyeltetni kezdte a házat s ugyanakkor igyekezett megállapítani azt, hogy az utóbbi időben tüntek-e el fiatal leányok Nagyváradról. A megfigyelés, kizsi várgott hírek szerint, meglepő eredménnyel járt s ezt igazolni látszik az a tény is, hogy a rendőrségen leleplezett leánykereskedéssel kapcsolatban egyelőre mélyen titkolóznak, amint mondják, a nyomozás érdekében. Az újságírók magánnyomozása vi-

szont csak annyi eredménnyel járt, hogy sikerült megtudniok egy nevet az eltűnt leányok névsorából. Az eltűnt leány Kohn Klári, nemrégiben még a Kertész-féle kalapszalomban dolgozott. Fiatal, alig 17 éves volt és szép. Szüleit egyszer csak azzal lepte meg, hogy Bukarestbe utazik, mert ott „jobban lehet érvényesülni”. El is utazott s néhány nap múlva levél érkezett tőle, amelyben közölte, hogy jól érzi magát és elhelyezkedett. Közlebbi címet azonban nem adott s a levél hangja is annyira szokatlan volt a leányuk természetét jól ismerő szülők előtt, hogy gyanút fogtak. Gyanújukat aztán bizonyossággá érlelte egy újabb levél, amelyben valami Fried nevű ismeretlen közölte, hogy a szerencsétlen fiatal leány a rendőrségen volt Bukarestben és feljelentést tett elcsalói ellen, akik valami konstantinápolyi tánclokálba akarták „elszerződtetni” s közben mindenből kifosztották. Most teljesen pénz és segítség nélkül áll, mert még ruháit is hátrahagyta, csak hogy sikerüljön megszabadulni „pártfo-

góitól”. A levélíró még azt is közli a szülőkkel, hogy ő véletlenül volt fül- és szemtanúja annak, amikor a kétségbeesett fiatal leány feljelentést tett a rendőrségnek s tisztán emberi indulatból kéri a szülőket, hogy siessenek leányuk segítségére.

A nagyváradi rendőrség most ennek a levélnek az alapján is folytatja a vizsgálatot, mert nagy a gyanúja, hogy néhány szerencsétlen nagyváradi leányt már sikerült „elhelyezniük” a leánykereskedőknek Konstantinápolyban. Hírek szerint érintkezésbe lépett a konstantinápolyi rendőrséggel is s reménye van arra, hogy rövidesen kézrekeríti a bünszövetkezet nagyváradi ügynökeit.

Bukarestben már várják a szovjetkövetet

Bukarest, augusztus 29.

Ciuntu Eduard Románia moszkvai követe Titulescu külügyminiszter hazatérése után, szeptember utolsó napjaiban veszi át hivatalát.

Bukarestben folynak az előkészületek a szovjetkövet fogadására. Poklevszki volt cári követ már kiköltözködött a követség Calea Victoriei épületéből. Hétfőn reggel eltávolították a kétfejű cári sást az épület kapujáról. A címert valószínűleg a bukaresti katonai muzeumban helyezik el.

November 4-ére irták ki a kereskedelmi és iparkamarai választásokat

Bukarest, augusztus 29.

A kereskedelmi és iparkamarai választásokat, melyeket már az új törvény alapján ejtenek meg, november 4-ére irta ki az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium.

Kedvező elintézését nyert a gyergyószentmiklósi református egyház telekincidense

Gyergyószentmiklós, augusztus 29.

Megemlékezünk arról a csunya hercehurcáról, ami a gyergyószentmiklósi református egyházközségnek adományozott városi telek körül lezajlott. Megirtuk, hogy a reformátusok templomuk mögött fekvő saját telkükön papilakot akartak építeni. Közben a városi akkori időközbi-bizottsága arra az álláspontra helyezkedett, hogy ne dugják el a tervezett épületet, hanem kérjenek megfelelő telket a várostól.

Az egyházközség be is nyújtotta ezirányu kérését, melynek alapján a Szárhegyi uton megfelelő telket szavaztak meg a részére. Az egész lakosság nem kis meglepetésére ezt a határozatot megfellebbezték. Az igazság kedvéért magyar ember fellebbezte meg.

Közül négy hónap óta hullámozott a szenvedélyek az ügy körül és zavarták a közhangulatot, míg most a választott tanács közmegegyezésre intézte el a kérdést.

A református egyházközség újból beadott kérésére a tanács elhatározta, hogy a legutóbbi időközbi-bizottság határozatát magáévá teszi és a már egyszer megszavazott telket végérvényesen a reformátusoknak engedi át. Ezt a határozatot most már senki sem fellebbezte meg s így a réghuzódó református papilak építése kezdetét veheti.

Papen súlyos beteg

Bécs, augusztus 29.

Az osztrák fővárosba érkezett jelentések szerint Papen, Németország rendkívüli bécsi követe súlyosan megbetegedett.

Ugyancsak Papen betegségéről közöl jelentést az Echo de Paris is és azt írja, hogy Papen rákos megbetegedésben szenved s bizonyosra vehető, hogy hónapokig munkaképtelen lesz.

A lap tudósításához hozzáfűzi, hogy Papen ezután valószínűleg nem is tér vissza Bécsbe.

A diktátor

"A háború a népek legfőbb ítélszéke."
Hézet Mussolini legutóbbi beszédéből.

A diktátor, ha még olyan káprázatos is a lehet diktátor akinek álnagysága eji a világot. Ez a nézők tévedésén alapszik, akik nem tudják megkülönböztetni a villámvilágot a hozzá tartozó mennydörgéstől. Akik az emberi árnyék nagyságából nem a nap állására, de az árnyékvető természetének hosszúságára következtetnek. A szellemi nagyság nélküli diktátorok nagysága nem önmagukban van adva, hanem abban a dübörgésben, melyet a világtörténelem éppen adott helyzetéből visszhangként kivernek, abban az árnyékban, melyet a történelem napjának éppen való állásához képest vetnek. A diktátor lehet kicsiny, de a kor szenzációsan nagy és érdekes. A diktátor nagysága csak viszonylat a kor nagyságához és ez a viszonyulás annál hajmeresztőbb és káprázatosabb, minél nagyobb az aránytalanság a diktátor kicsinysége és a kor nagysága közt.

A diktátor mindig meg van győződve arról, hogy diktátorságra hivatott és ez fölöslegessé tesz számára minden magyarázatot a maga hatalma felől. A kívülállókat csodálkozhatnak azon, hogy látszólag hivatottság és mult nélküli emberek sokszor milliót számláló népek fölöttén uraivá lehetnek. A diktátor számára ez természetes, mert ilyen az agyszerkezete. Hogyha a diktátor számára ez nem lenne a legtermészetesebb, nem lett volna belőle diktátor. Mert a diktátort ellenállhatatlan kényszer hajtja arra, hogy diktátorra legyen. Nem azért lesz az, ami, mert más is lehetne, de azért, mert kénytelen diktátorra lenni.

Vannak állatok, melyek kénytelenek olyan dolgokat művelni, melyeknek nincs semmi látható észszerűségük. Megállíthatatlan erővel gyakorolják a céltalanságot. Vannak állatok, melyeknek néhány foga nem áll meg növekedésében még akkor sem, amikor az állat már egészen kifejlődött. Ha az ilyen állat nem koptatná folyton a növényben lévő fogát, az mint hatalmas agyar kunkorodnék ki idővel az állkapcsából és az állat többé egyáltalán nem ehetné, elpusztulna. A rácsáló állatok nem azért rágnak szüntelenül, mert ezt szükségosnak találják, de, mert foguk állandó növekedése szünet nélküli csiklandozással kényseríti őket a rágásra. A nagy személyiség nélküli, csak a történelem falain való visszaverődésben nagyra nővő diktátornak is ez a problémája. Nem éppen úgy, hogy a foga nő állandóan, de úgy, hogy kénytelen politikai jelentőségre törni, hogy egy az agyában fészkelő motorikus erőnek eleget tegyen.

Ha az ember a diktátor agyvelejébe néz, beüti a motort lát ott, mely a diktátort tettekre hajtja. Nem éppen egy benzinnel, vagy olajjal fűtött motor van a diktátor agyvelejében, de az agyvelő anyagának olyan összpontosulása, dolgozó szerkezetének olyan menete, mely úgy hat a diktátort egyéniségben, mint a motorok a hajókban, az autókban, — hajtják a diktátort. Sokkal több diktátort agyvelő futkos a világban, semmint azt általában hinnék. Csak némely diktátort agyszerkezet megfeneklik a családi, a hivatalfőnöki, a munkavezetői diktátorságban. Érdekesebb a diktátort agyvelő akkor kezd válni, ha hivatottsággal vagy hivatottság nélkül a világtörténelemre központosítja magát.

A diktátort egyéniség nemcsak a nyulak ráadásával világítható meg, de a színészi lelki szerkezettel is. Vannak emberek, akik úgy születtek, hogy egy másik embert tudnak magukból kivettetni. A kis személyiségű diktátorok is ilyen született komédiások. Minél kevésbé nagy a diktátor önmagában, minél több van benne a kor nagyságából való visszaverődésből, annál nagyobb kényszer hajtja a diktátort egyéniséget arra, hogy játssza a diktátort. Minél nagyobb az aránytalanság a diktátor értéke és szerepének nagysága közt, minél kevesebb a diktátorban a nagy személyiség, minél több benne a történelem, annál többet áll ez a komédiás otthon, a gondosan bezárt lakosztályban a tükrök előtt. Egy darabig a diktátor meg van elégedve azzal, ahogyan játszza a diktátort és a tükrök előtt nemcsak lelki tréningeket tart, de tapsol is önmagának. A baj akkor kezdődik, mikor a diktátor nemcsak saját személyét, de az általa játszott figurát is meglátja a tükrökben.

A diktátort agymotor még jár ilyenkor, de már belopózott oda a kétely. Ilyenkor kezd elkövetni a diktátor azokat a véresen borzalmas tetteket, melyeknek indokolása csak látványos és csak részben fekszik kívül a történelemben. A diktátor nincs többé a tükrökkel megelégedve, a diktátor mint komédiás nem tapsol többé önmagának, de megbukott önmaga előtt. A motor járása agyában nem tudja tartóztatni a növekvő kételyt, mert ez hozzátartozik a diktátort agyvelő élettanához. A diktátort a tükrök előtt való bukást a világtörténelemben tombolja ki. A diktátort véreskezűsége kivettetésének a borzalomnak, mely a komédiást az önmaga előtt való bukottsága miatt rázza. Ez a borzalom annak a hidegség-

Ássák a lövészárkokokat és állítják a dróttakadályokat Távolkeleten

Japán és Szovjetország lázas készülődése a háborúra

Japán felbontja a washingtoni tengeri egyezményt

Tokió, augusztus 29

A japán külügyminiszterium hivatalos közleményt adott ki, amelyben bejelenti, hogy a japán kormány szívesen vállalja a közvetítő szerepét Szovjetország és Mandzsúria között. Ugyancsak nyilatkozatot tett közzé a

mandzsú kormány is, amelyben barátságos szándéknak ad kifejezést. Leszögezik a nyilatkozatban, hogy a mandzsú kormány mindig barátságos megegyezésre törekedett és az orosz tisztviselők letartóztatása semmi összefüggésben sincs a két kormány közötti tárgyalásokkal.

Ellentétben azonban a kiadott barátságos hivatalos nyilatkozatokkal,

az angol lapok távolkeleti tudósítói úgy japán, mint orosz részről a legújabb háborús készülődésről számolnak be.

A japánok Karbin és Csicsikar között szakadatlanul dolgoznak a fegyveres összeütközés előkészítésén.

Óriási hadianyag készleteket halmoznak fel, lövészárkokat ásnak és dróttakadályokat állítanak fel.

Oroszország gyors menetelével szállítja a csapatokat a mandzsú határra, ahol katonai kórházakat állítanak fel.

Éppúgy mint a japánok, az oroszok is lázasan készülnek szárazon, vízen és a levegőben egyaránt. Vladivosztojk teljesen háborús képet nyújt.

Japán helyzete Amerikával szemben továbbra is szűk. A párisi Liberté jelentése szerint

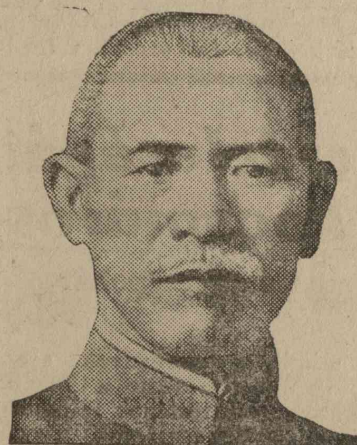
a japán kormány fiatal tengerészti-tek nyomására valószínűleg felbontja a washingtoni tengerészeti egyezményt

és azt más megállapodással helyettesíti. Ennek az új okmányoknak a tartalmát azonban egyelőre erősen titkolják.

A KÉSZÜLŐ HÁBORU VEZÉREI

Blücher generális, az orosz hadsereg főparancsnoka

Hishikari generális, a japán csapatok főparancsnoka.

Lemondott Johnson tábornok, Amerika gazdasági diktátora

Roosevelt nem fogadja el Johnson lemondását

Newyork, augusztus 29.

Roosevelt elnök, amikor megindította gazdasági újjáépítési akcióját, a mozgalom legfőbb irányítójának Johnson tábornokot nevezte ki, akinek bizonyos kérdésekben egyenesen

diktátort hatalmat biztosított

Roosevelt munkatársai a mozgalom megindítása óta nagyrészt már kicserélődtek, egyedül Johnson tábornok tartotta meg mindvégig pozícióját.

Annál meglepőbb az a hír, hogy

Johnson tegnap váratlanul benyújtotta lemondását Roosevelt elnöknek.

A lemondás indoklásáról nem érkezett jelentés, de valószínűleg hatásköri összeütközés idézte elő Johnson lemondását, mert Roosevelt azzal utasította vissza a lemondást, hogy

továbbra is ragaszkodik Johnsonhoz és ezért hajlandó még nagyobb működési teret és szabad kezet biztosítani számára.

Nagy közönség látogatja az E. M. E. brassói vándorgyűlésének ismeretterjesztő előadásait

Simán bonyolódik a rendkívül érdekes és változatos program

Brassó, augusztus 29

Hétfőn délután 3 órakor az EME vándorgyűlésének résztvevői a Fekete-templomot látogatták meg. Ezalkalommal dr. Fabritius Ágost részletesen ismertette a templom történetét, amiért báró Jósika János elnök köszönetet mondott.

Teleki Domokos dr. gróf előadást tartott az erdélyi török szőnyegekről.

Az ismeretterjesztő előadások hétfőn délután 5 órakor folytatódtak a katolikus főgimnáziumban.

nek élettani lecsapódása, mely a diktátort agyvelőben föllép, amikor ott megkezdődött a tragikus kettéválás: a személy és a lejátszott szerep közt. Ez a hideg lelki verejték tümegkivégzések formájában jelenik meg a világtörténelemben.

Nagyon is meg lehet érteni a nagy idöket és a kis diktátorokat a történelemnek olyan szakában, mikor az idök nagysága nem a természetben, de az összeomlásban, a bukásban van. Ez emberi társadalom gigászi összeomlásának szelétől érintve, rettegve húzódnak össze a kis lelkek és iránytalanul néznek szét a zuhanó bukásban: vajjon mibe és kibe kapaszkozhatnak. A diktátor-komédiás talán ekkor halad szerepének csúcspontja felé, mert saját magának, az agyában lévő szerkezetnek a kiélésével még nem készült el. Beléjkapasz-

knak a gyáva lelkek, akiket már megfogott a történelem vihara és minél inkább összelapulnak, annál nagyobb lesz a diktátor. Már csaknem olyan kicsinyek, mint a férgek, már majdnem olyanok, mint valami isten. Miért ne hinné magáról, hogy isten? Hiszen agyának szerkezete az, hogy mindegyre a nagyobb és nagyobb hatalomra törjön? Mint a nyulnak foga miatt szüntelenül rágni, agyának berendezése miatt szüntelenül nagyobbra kell törnie és féktelenül kell hinnie önmagában, amíg el nem jön az óra és a tükrök egy napon másra nem tanítja.

A világtörténelem napja ferdén áll, a diktátor árnyéka igen hosszú. Tudja már a diktátor, hogy nem ő maga, csak az árnyéka ilyen nagy? Hiszen ott állt már a tükrök előtt és ellepte már ott a halálos izzadság! A kétely-

Teutsch Gyula elnök kalauzolta a vendégeket.

A keddi ismeretterjesztő előadások délelőtt 10 órakor kezdődtek. Járosi Andor az ifjúság irodalmi neveléséről, Márkos Albert a nyelvtisztaságra való nevelésről, míg dr. Schmidt Béla az élelmiszerekről, mint gyógyszerekről tartott előadást. Ezután dr. Balogh Ernő olvasa fel dr. Szadeczky K. Gyula geológiai tárgyú munkáját, vetített képekkel illusztrálva, majd dr. Ferenczy Sándor: „A kolombási légy Kolozsvár környékén 1934 május havában” címmel tartott vetített képekkel illusztrált előadást.

Délután 4 órakor a Barcasági Szász Múzeum Egyesület lepkeállítását tekintették meg.

Az előadásokat — állandóan — nagy közönség hallgatja.

Köztisztviselőknek tekinthetők-e a felekezeti iskolák tanerői

A temesvári tábla elvi jelentőségű döntése

Temesvár, augusztus 29.

A temesvári tábla érdekes és elvi jelentőségű döntést hozott.

A temesvári józsefvárosi római katolikus elemi iskola két tanítónőjét, Ditrich Annát és Gyöngyösi Herminát a múlt évben elbocsátották állásukból azzal, hogy fizetésükre nincsen fedezet. A két elbocsátott tanítónő arra az álláspontra helyezkedett, hogy a közoktatási alkalmazzottak köztisztviselőknek tekinthetők és így nem bocsáthatók el olyan egyszerűen, mint a magánhivatalnokok.

Az érdekes perben kedden délelőtt döntött a temesvári tábla. Kimondotta, hogy a köztisztviselőknek tekinthetők a közoktatási alkalmazzottak és így intézkedéseikért ilyen alapon nem is vonhatók felelősségre.

örülete, mint kikerülhetetlen élettani következmény már befészkelte magát az agyába! Tudja-e már, hogy árnyékának hosszúsága is csak a kulisszák miatt van, melyet nálánál okosabbak állítottak a színpadra? Mert ma ezek, holnap azok állítják a kulisszákat! Néha előbb jár le a diktátort agyvelőben a motor, mintsem a kulisszák váltóznak és a diktátor megérzi, hogy készen van. De néha jár még a motor az agyban, máris megváltoztak a kulisszák és azok is, akik a történelem kulisszáit állítják. A diktátor még javában motorozó diktátort agyvelővel nem is ér rá észrevenni, hogy az árnyéka már milyen rövid, mert ilyenkor már őt magát is megrövidítették. Mert a diktátort agyszerkezet nemcsak nagyon érdekes, de nagyon veszedelmes is.

Nincs kegyelem a magyar vasutasoknak

Uj távirati rendelkezés érkezett Szatmárra, amely rácától minden ígéretre és szomorú dátumára avatja október elsejét

Szatmár, augusztus 29
Néhány nappal ezelőtt jelentettük, hogy a szatmári magyar vasutasok ellen indított hajszát nem sikerült kivédeni. Annak ellenére, hogy Mereuta vasúti vezérfelügyelő határozott ígéretet tett, a bukaresti központi vezérigazgatóság a magyar vasutasok egy részét augusztus 15-ikével, más részét szeptember elsejével a vasút kötelekéből való elbocsátásra ítélte s ugyanakkor fenntartotta azt az

intézkedését is, hogy a nyelvvizsgán elbuktatott magyar vasutasok fegyelmi eljárás alá kerüljenek. A fegyelmi eljárás célja és eredménye, az eddigi tapasztalatok után nem lehet kétséges, így a bukaresti rendelkezés tulajdonképpen a szatmári magyar vasutasok főmegkivégzését jelenti.

A megrémült és kétségbeesett emberek, miután Szatmáron semmiféle biztatást nem kaptak, Bukaresthez fordul-

tak. A kérésnek és közbenjárásnak kevés eredménye volt. Mindössze annyit ígértek meg nekik, hogy egy hónappal meghosszabbítják a felmondásukat. Ez az egy hónap kevés vigasztalást jelentett, valami reményt azonban mégis nyújtott. Most aztán ennek a reménynek is vége. Bukarestből újabb távirati intézkedés érkezett, amely szerint a szeptember 15-re kitűzött elbocsátások véglegesek s az egyhónapos türelmi idő

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, reumás fájdalmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-téle

ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. — Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

azokra vonatkozik, akik szeptember 1-re kapták meg az elbocsátó végzést. Ezek még október elsejéig állásukban maradhatnak, akkor azonban nekik is menniük kell. Közli ez az új rendelet azt is, hogy a fegyelmi vizsgálatot is október elsejére tűzték ki. A fegyelmi vizsgálat pedig új rendet vág a kisebbségi vasutasok közül.

Október elseje keserves dátum lesz a magyar vasutasok számára!

Arzénnel ölte meg a feleségét egy szilágymegyei kocsmáros

Veréssel kényszerítette a beteg asszonyt a mérgegpohár kiürítésére

Margitta, augusztus 29
Az arzénos gyilkosok sorába, az aszcnnyádlottak hosszú sorozata után most egy elvetemült férfi is belépett, aki borzalmas kegyetlenséggel ölte meg gyermekágyban fekvő feleségét.

A szilágymegyei Márkaszákon Surnolan Demeter kocsmáros gyermekágyban fekvő felesége a napokban gyanús körülmények között meghalt. A halál pillanatában csak a férje volt az asszony mellett, aki

még a holttesthez sem akarta a rokonságot és a szomszédokat odaengedni,

hanem sürgette az asszony eltemetését. Surnolan viselkedése gyanút ébresztett, mert anélkül is tudták, hogy igen rossz

szul bánt mindig a feleségével, s ezért a csendőrség őrizetbe vette a kocsmáros s az asszony holttestének felboncolását kérte a zilahi ügyészségtől.

Az ügyészség a boncolást el is rendelte és megállapították, hogy az asszony arzénmérgezésben halt meg. Surnolan előbb tagadta a gyilkosságot, de később

beismerte, hogy az asszonyt megmérgezte, mert szabadulni akart tőle, hogy a mérget egy pohár tejben oldotta fel és veréssel kényszerítette a beteg asszonyt, hogy kiigya a halálthozó italt.

Az elvetemedett gyilkost bezárították a zilahi ügyészség fogházába.

Küszöbön az új iskolai év...

Készüljön fel a magyarság a beiratások körüli harcra és szerezzon érvényt a törvényes rendelkezéseknek

Milyen rendelkezéseket tartalmaz az elemi-iskolai törvény

Csikszereda, augusztus 29
A küszöbön álló iskolai évvel kapcsolatban a magyarság és főleg a Székelyföld, de különösen Csikmegye tanítókötele gyermekeinek a szülői újra nehez helyzetbe kerülnek. A magánoktatási törvény megfelelő előírásait a beiratásoknál a tanügyi hatóságok annyi rosszakarattal kezelik, sokszor megszegik és elferdítik, hogy a szülőknek valóságos harcot kell folytatniuk a beiratásoknál. Nagy baj azonban az is, hogy a szülők maguk sem eléggé tájékozottak a törvénnyel kapcsolatban s így az állami iskolai igazgatók, esetleg tanfelügyelők ijesztéssel és megfélemlítéssel is dolgozhatnak.

Ez teszi szükségessé, hogy most, a beiratások előtt tájékoztatást adjunk a szülőknek: milyen kötelezettségeket ró rájuk a törvény s egyben ezeknek a kötelezettségeknek a teljesítése mellett melyek azok a jogok, amelyekhez minden félrevezetés, rosszakarat és megfélemlítés szándék ellenére is ragaszkodniok kell.

Az 1924 évi állami elemi iskolai törvény 19. cikke értelmében, azon szülők, akik gyermekeiket nem állami iskolában, hanem valamely magániskolában (hitvallásos iskoláink is ideértendők), akarják taníttatni, kötelesek az állami iskolai igazgatójához szeptember hó 1—10 napja között írásbeli nyilatkozatot beadni és abban megjelölni azt az iskolát, amelyben gyermeküket beírattatni szándékoznak. A magániskola bármely osztályába beiratkozó gyermek szülője a fenti nyilatkozatot minden évben megismételni köteles.

Az állami iskolák igazgatóihoz benyújtandó nyilatkozatok a közoktatásügyi miniszterium 126705—1929 számú rendelete értelmében bélyegmentesek.

Az előző iskolai években sok állami iskola igazgatója nem fogadta el az anya által aláírt írásbeli nyilatkozatot, hanem az apa aláírását és személyes megjelenését követelte. Ez teljesen jogtalan eljárás. A törvény nem tesz különbséget a szülők között és nem teszi kötelezővé a szülő személyes megjelenését. Ennek folytán a szülő postán, ajánlva is beküldheti nyilatkozatát, ami lehetővé teszi annak igazolását, hogy a nyilatkozatot beadta.

Az állami iskolák igazgatói, különösen az előző iskolai évben, beiratások alkalmával tetszésszerűen tagadták meg a szülők jelentkezésének, illetve nyilatkozatának elfogadását, oly módon, hogy a nyilatkozatok benyújtásának igazolására szolgáló elismervényt nem adták ki, ennek hiányában pedig a hitvallásos iskolák igazgatói a tanulók felvételét és anyakönyvbe való bejegyzését megtagadták. Rá kell mutatni arra, hogy az elismervény megtagadása a hitvallásos iskolába való felvételt nem hiúsíthatja meg. Semmiféle törvény, vagy rendelet nem írja elő, hogy hitvallásos iskolába csak olyan gyermek vehető fel, akinek szülője az állami iskola igazgatója által kiállított elismervényt mutat fel. A törvény szerint a szülő szeptember 1—10 között az állami iskola igazgatójához az írásbeli nyilatkozatot benyújtására köteles és azt, hogy ezen kötelezettségének eleget tett, igazolni tartozik a hitvallásos iskolába beiratás alkalmával. Ha tehát az állami iskola igazgatója nem ad elismervényt, úgy a szülő postai feladó vevénnyel, vagy két tanu írásbeli nyilatkozatával is igazolhatja, hogy eleget tett törvényszabta kötelezettségének.

Az 1925. évi magánoktatási törvény 35. cikke értelmében magániskolákban felvehetőek mindazon tanulók, akiknek anya-

nyelve azonos az iskola tanítási nyelvvel. Sem név, sem pedig vallás nem lehet irányadó, hanem csak az anyanyelv, mely utóbbira nézve csak a szülői nyilatkozat veendő tekintetbe. Minden olyan intézkedés ellen, mely a törvényben biztosított jogot csorbítani akarja, a királyi táblához benyújtandó közigazgatási panasznak van helye, azon szabályok szerint, melyeket a hivatalos lap 1925 évi december 23-iki számában kihirdetett törvény tartalmaz.

Az 1924 évi állami iskolai törvény 19. cikke szerint a szülő a fentebb megjelölt eljárás után gyermekét beírathatja az állam által elismert bármely magániskolába. Vagyis nemcsak lakóhelyén, hanem bárhol az országban. A törvény e világos

rendelkezése ellenére az állami tanfelügyelőség a Csikszentgyörgyön lakó szülők gyermekeit az előző iskolai évben ki akarta tiltani a szomszéd és teljesen összeépült Csikbánkfalva község római katolikus iskolájából. Ez intézkedés indokolásul az 1924 évi állami iskolai törvény szabályzatának azon rendelkezésére hivatkozott, hogy minden gyermeknek a községében levő valamely iskolába kell beiratkoznia. Ez a szabály azonban csak azon gyermekekre vonatkozik, akik állami iskolába járnak.

Ezek azok a törvényes intézkedések, melyeket az iskolai beiratkozások során, úgy az állami tanügyi közegeknek, valamint a szülőknek és hitvallásos iskoláknak be kell tartaniuk.

A nagyseprű — és a politikai érdem!

Nyugdíjas kapitányt neveztek ki főszolgabírónak Algyógyra,

avagy:

mi van az álláshalmozásról szóló törvénnyel?

Szászváros, augusztus 29

Ujabbán a Tatarescu-kormány is kiadta a jelszót a tisztviselői állomány leapasztására, mert a hivatalokban még mindig túlsok a tisztviselő, akiket az állam egyre nehezebben tud a költségvetés keretébe beilleszteni, amióta nem lehet az adókat többé emelni!

A kormány nyíltan hirdeti, hogy több ezer köztisztviselőt le akar építeni, oly módon, hogy egyrészt kényszernyugdíjazza, a főbbeket rendelkezési állományba helyezi, ezenkívül pedig felülvizsgálja az összes eddigi kinevezéseket, hogy az előző kormányok alatt törvénytelenül, vagy indokolatlanul kinevezettek menessze és ezzel is könnyítsen az állam terhein.

Bármilyen fájdalmas is a kormány által tervbe vett nagytakarítás a köztisztviselői fronton, az adóterhektől roskadozó ország helyeslése kiséri a kormányt ezt a törekvését, mert azt reméli, ha kevesebb lesz a köztisztviselő, ha a sokezer felesleges állami funkcionáriust menesztik, talán megszabadul egy kis adótehertől, amely most olyan kétségbeesítően nyomja a vállakat.

Ezzel szemben imé egy példa, amely rácéfol a komoly szándéokra, mert azt mutatja, hogy a leépítési program alatt is lehet kinevezni, ha a kinevezés politikai érdem jutalmazására történik.

A napokban új főszolgabírókat neveztek ki Algyógyra. Az ujonnan kinevezett főszolgabíró Popa Nicolae ügyvéd, nyugdíjas kapitány, akit politikai érdemeiért neveztek ki ebbe a állásba.

Ugyanakkor, amikor ezer és ezer régi

tisztviselőt le akar a kormány építeni és a kisebbségi állami alkalmazottakat kímélet nélkül és érdemre való tekintet nélkül kitesznek állásaikból!

Popa főszolgabíró kinevezése két szempontból is törvénytelenül történt. Először, mert a köztisztviselő kinevezéséről szóló törvény kimondja, hogy megüresedett állásokba csak a létszámfeleltetiekből lehet kinevezni, másodsor pedig azért, mert az új főszolgabíró nyugdíjas kapitány, már-

— Epekő-, vesekő és hólyagkőbetegségek, valamint azok, akik huzagsavas sók túlzott mennyiségben és köztüben szenvednek, a természetes „Ferenc József” keserűviz használatával állapotuk javulását érhetik el. Az orvosi gyakorlat számos kiváló szaktekintélye hosszú megfigyelés alapján megállapította, hogy a Ferenc József viz biztosan és rendkívül kellemesen ható hashajtó s ezért prostata- és végbélbajoknál, valamint vaskőműtétek után is ajánlják.

pedig az álláshalmozásról szóló törvény szerint két fizetést nem lehet huzni az államtól.

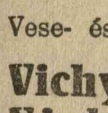
De hát ezen a kettős törvénytelenésen csak nem fog fennakadni egy miniszterium, ha arról van szó, hogy pártpolitikai érdemeket kell jutalmazni!

Ezt még egy olyan miniszteriumtól vagy kormánytól sem szabad elvárni, amelyik a nagyseprűt iktatta programjába. Mert ez a seprű is csak ott fog seperni, ahol a másik kormány szemetelt. A maga partján ez a kormány sem fog seperni, amint az algyógyi főszolgabírói kinevezés mutatja...

A francia állam gyógyforrásai

VICHY CELESTINS

Vese- és hólyagbántalmak, köszvény, cukorbetegség, artritizmus gyógyítására

Vichy Grande Grille májbajoknál és epebántalmaknál
Vichy Hopital gyomor és bélbántalmak esetében

Vezérképviselő: Philippe Finkelstein, București, Str. Câmpineanu 20.

HIREK

Előfizetőink figyelmébe!

Kérjük mindazon előfizelőinket, akik előfizelésüket nem a helyi pénzbeszedő útján, hanem postautóval vagy személyesen, a központi kiadóhivatalnál vagy valamelyik fiókiadóhivatalunkban szokták rendezni, sziveskedjenek figyelemmel kíséreni a CIMKEJÜKÖN FELTÜNTETETT LEJÁRÁST, ha az előfizetésük lejár, gondoskodjanak idejében az előfizetés megújításáról, hogy lapunkat megszakítás nélkül küldhessük.

Társat keres egy szegény mechanikus

Csak pénz kellene és rengeteg tüdőbeteget meg lehetne menteni

Nagyvárad, augusztus 29

Szabó László egy ismert nagyváradi tüdőspecialistától nyújt át levelet.

A levélben a következők állnak:

Ez a találmány arra irányul, hogy a tüdő és gégebetegeknek megadassék a lehetőség arra nézve, hogy naponta néhány órát olyan levegőben tölthessenek, amely telítve van a tuberkulózist pusztító és a tüdőt és géget egyformán gyógyító anyagokkal: Creosottal, fenyőkivonattal.

A találmánynak az a lényege, hogy a gyógyszer szétporlasztja a levegőben az a célra épített porlasztó kamrában. Ezek a porlasztó kamrák könnyű szerrel felállíthatók a beteg lakásán, kórházakban, vagy szanatóriumokban.

A feltaláló, sajnos — írja tovább a tüdőspecialista —, nincsen abban a helyzetben, hogy a modellt megépítse. A tervek és a rajzok készen vannak, csak egy eredeti porlasztó kamra megépítésére kellene pénz.

Ez a találmány — mondja Szabó László — megmenti a tüdőbetegeket. Azok részére készült ez a találmány, akiknek nincs pénzük arra, hogy magaslati levegőre menjenek. Tehát elsősorban a szegényekről lenne szó, ha volna mód arra, hogy a találmánymról az első modellt elkészíthetném.

Szabó László fanatikusan hisz a találmányában és abban, hogy egy hatalmas segítő eszközt konstruált az emberiség javára.

Időjárásjelentés. A budapesti időjárás-kutató intézet jelentése szerint élenkülő légáramlás mellett sokhelyütt esőzések és zivatarok. A hőmérséklet csökkenő irányzatot mutat.

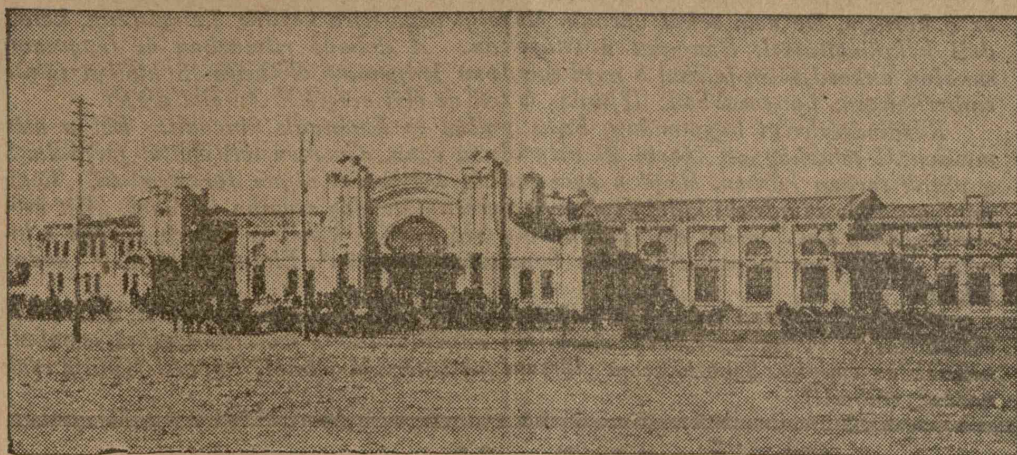

Kolozsvári és kolozsmegyei hírek. Kolozsborsa felett hétfőn hatalmas vihar vonult el. Egy villám Tamás Sándor házába csapott bele. A ház kigyulladt, az üszköket a szél felkapta és rövidesen három ház állott lángokban. Mureu János és Tamás Sándor háza földig égett, mert a nagy szélben az oltást meg sem tudták kísérelni. — A kisbácsi csendőrök elfogták Reghian József kolozsvári szökött fegyencet. Reghian 16 hónapra börtönrre ítélték és akkor szökött meg, amikor mezei munkára vitték. Kolozsvárra szállították. — A kolozsvári rendőrség letartóztatta Hága Etel rovtomtultu zsebmetszőt. Több tolvajlást bizonyítottak rá. — A rendőrség ugyancsak zsebtolvajlás gyanújával őrizetbe vette Szabó Ferenc és Kiss Ferenc kolozsvári foglalkozás nélküli egyéneket. — Havasnyafalu kolozsmegyei községben Peorcean János és Stan Sebestyén gazdálkodók éjnek idején behatoltak Rosen Áron üzletébe és nagymennyiségű árut zsákmányolva, valóságos kiürítették a vegyeskereskedést. A csendőrök letartóztatták mindkettőjüket. A kolozsvári ügyészségre szállították a megtervezt gazdákat.

Gyimesközéplek bicskával politizáltak. Csikszeredáról jelentik: Jano Bokor gyimesközépleki volt erdőőr bicskával megtámadta Tankó János (Bigyó) tekintélyes gazdát. Egy-másután hét súlyos késszurást ejtett rajta, melyek közül egy a tüdőt érte. A járőrök szabadtították ki a biztos halálból a megtámadott gazdát. Ertesüléseink szerint a nemzetipárti Jano politikai ellentét miatt szúrta le Gyimesközéplek legtekintélyesebb gazdáját. A nyomozás folyik.

ABLAK

Egyenesen képzelhetetlen, hogy akad valaki, aki tiltakozik árjává való „kinevezése” ellen. Ez a furcsa ember gróf Coudenhove-Calergi, a páneurópai gondolat apostola. Egy német vidéki lap, egyébként alaposan megmondván véleményét Coudenhovenak, csodálkozásával fejezte ki afelett, hogy egy árja nemes Európát a zsidók, a szabadkőművesek és a jezsuiták kezére akarja játszani. A lap vadjainal szemben az osztrák gróf nem foglalt állást, de a sajtótörvényre való hivatkozással egy helyreigazító nyilatkozatot küldött be. Ebben szerényen, de határozottan közölte, hogy ő bizony nem árja, nem is tartja magát annak, miután anyai részről mongol eredetű. A lap közölte a nyilatkozatot, de nem volt megható Coudenhove őszinteségétől.

A charbini állomás, amelyről az utóbbi hónapokban sok szó esik a politikában. A kelet-szibériai vasúti csomópont az orosz-japán érdekelletét legexponáltabb pontja.

Idegrohamában magára gyújtotta a házat egy asszony

A gyújtogató és lelèves gyermeke porrá égett a tűzben

Székesfehérvár, augusztus 29.

Megrendítő családi tragédiát idézett elő a Székesfehérvár melletti Gyürüsaljapusztán egy idegbeteg asszony.

Ravasz Dénes gyürüsaljapusztai intéző felesége idegrohamot kapott. Az intéző kocsióra ült, hogy orvost hozzon, mire azonban visszaérkezett,

az egész ház lángban állott. A kivonult tűzoltók minden igyekezetük hiábavalónak bizonyult.

a ház porrá égett és a romok alatt megtalálták Ravasz Dénesné és fél éves kisgyermekének porrá égett holttestét.

A vizsgálat megállapította, hogy férjének eltűzése után az idegbeteg asszony magára zárta az ajtókat és az ablakokat denaturált szesszel leöntötte és felgyújtotta a butorokat.

A tűz oltásánál két tűzoltó is súlyosan megsebesült.

„Nem hü fia az egyháznak az, aki igénybe veszi a konverziós kedvezményeket az egyháznál fennálló tartozásaival kapcsolatban...”

A nagybányai református egyházmegyei tanács feltűnést keltő határozata

Nagybánya, augusztus 29.

A nagybányai református egyházmegyei gyűlést tartott, amelyen Szél György esperes rendkívül érdekes bejelentést tett. Feltárta, hogy az egyházmegyei községek anyagilag egyre nagyobb veszedelembé kerülnek, aminek egyik oka az, hogy az annak idején nyújtott kölcsönökre az adósok most mind konverziót kértek, noha annak idején az egyházközségek és maga az egyházmegye is méltányos feltételek mellett főleg azért adott kölcsönöket, hogy megmentse a kölcsönreszorulókat a teljes tönkremenésről és az elhiarapozott uzsorától.

— **Embercsontokra akadtak csatornázás közben.** Szatmárról jelenti tudósítónk: Szatmár külterületén a csatornázási munkálatokkal kapcsolatban a munkások embercsontokra akadtak. A csontok mellett sarkantyukat találtak, a miből arra lehet következtetni, hogy talán régi katonasírokat bontott meg az ásó. Egyes vélemények szerint a csontok többszáz évesek, más vélemények szerint a munkások néhány 48-as honvédluszárral pihenőhelyét zavarták meg munka közben.

— **ELGÁZOLTA A SZEKÉR.** Temesvárról jelentik: Sulyos közlekedési szerencsétlenség történt Temesváron a Három király-utcában. Máttyás Sándor gazda szekere elgázolta Szijszgyártó György 20 éves asztaloslegényét, aki nem tudott idejében kitérni a szekér elől, mert egy nehéz deszkát cipelt a vállán. A szerencsétlen asztaloslegény sérülései olyan súlyosak, hogy felépüléséhez semmi remény nincs. Máttyás Sándor ellen megindult az eljárás.

kat a teljes tönkremenésről és az elhiarapozott uzsorától.

Az esperes bejelentésével kapcsolatban hosszú és heves vita indult meg, amelynek végén az egyházmegyei gyűlés határozatilag mondotta ki:

nem tartja az egyház hü fiának azt, aki az egyházzal szemben fennálló adósi kötelezettsége elől a konverziós törvény kedvezményei mögé rejtőzködik.

A határozat az egész egyházmegye területén nagy feltűnést keltett.

— **Eltűnt egy 19 éves szatmári fiatalember.** Tudósítónk jelenti: Kovács Jenő 19 éves szatmári fiatalember, a szatmári városi főkertész fia, három nappal ezelőtt azzal távozott otthonról, hogy fürdeni megy s azóta nyomavészett. A beindított rendőrségi nyomozás eddig még nem járt eredménnyel. Valószínűnek látszik az a feltevés, hogy a fiú fiatalember a vízbe fulladt s a szerencsétlenségnek nem volt szemtanúja.

— **10 évet kapott, mert halálra bicskázta felesége rejtegetőjét.** Temesvárról jelenti tudósítónk: A temesvári törvényszék 10 évi börtönnel sújtotta Jovescu Alexu falusi gazdát, aki három hónappal ezelőtt több késszurással megölte felesége rejtegetőjét, egy 80 éves öregasszonyt. A gyilkos valami családi perpatvarból kifolyólag üldözni kezdte feleségét, aki a szerencsétlen öregasszonyhoz menekült. Az áldozat elrejtette a menekülő asszonyt s ez duhitette fel annyira a gyilkost, hogy több késszurással halálra sebezte a védekezésre képtelen öregasszonyt.

UTÓKURA

Svábhegyi Szanatórium

Budapest.

SPORT-SZÓRAKOZÁS-STRANDFÜRDŐ

— **Hunyadmegyei krónika.** Repülő-miting zajlott le Déván, amelyen három repülőgép vett részt. A repülőnapot az ARPA rendezte propaganda célból. A közönség köréből igen sokan vettek részt a repülésben a 100 lejben megállapított taxa ellenében. — A szilvői Iskróni és Aninóza között a Zsil-folyón keresztül, az eddigi fahíd helyébe új betónhid építését kezdte meg a bányatársulat. — A vulkáni iparoskör szeptember 15-re nagyszabású szüreti mulatságot rendez. — **Hátszeg vidékén** nagyobb kiterjedésű kaolin-telepet találtak. A kaolin főleg porcellán gyártáshoz szükséges anyag. A telep iránt az érdekelte ipari körök máris érdeklődést mutatnak. — Egy kudzsiri kocsmában verekedés támadt, melynek során Schmidt János munkás leszarta Stroia Augustin nevű társát, aki azonnal meghalt. A gyilkost és három társát, akik a verekedésben szintén résztvettek, behozták a dévai ügyészségre.

— **Vizsgálóbíró elé került a csiktaplócái „államellenes izgatás”.** Csikszeredáról jelentik: Néhány héttel ezelőtt megirtuk azt a megdöbbentő esetet, hogy Csedő Imre volt csiktaplócái időközi elnök, a község egyhangúlag választott jelenlegi bírója: Miklós Árpád államellenes izgatás címen feljelentést tett az ügyészségen. Feljelentésében a mindenképpen hatalomra törekvő ember nem kevesebbet állít, minthogy Miklós Árpád községi bíró le akarja bontani az állami iskolát és minden adandó alkalommal a revízió mellett agítál. Az egész megye általános felháborodással fogadta a feljelentést, melyet tekintettel Csedő Imre személyére és a községi „méltóságokért” folytatott harcaira, koholmányoknak tart. A nem mindennapi ügyben ma fordulat állott be. A vizsgálóbíró kihallgatta a gyanúsítottat és a Csedő Imre által felvonultatott tanukat. Ertesüléseink szerint Miklós Árpád tanukat jelentett be, akikkel Csedő Imre bosszúfűtötté vádjainak alaptalanságát akarja kimutatni. Csikmegye józan közvéleménye undorral figyelte Csedő Imre erőlködését, melynek során államellenes címen akarja börtönbe dugni ellenfelét.

— **Elhjasodásnál, köszvényél és cukorbetegségnél, oxaluria és phosphaturia képződésénél, húgysavas sók lerakódásánál a természetes „Ferenc József” keserűviz javítja a gyomor és a belek működését s tartósan előmozdítja az emésztést.**

— **A nagyszalontai dalegylet 70 éves jubileuma.** Nagyszalontáról jelentik: A nagyszalontai dalegylet vasárnap környező dalegyletek részvételével, Inczedy Jocksmann Ödön, az Országos Magyar Dalszövetség elnökének jelenlétében ünnepelte meg fennállásának 70 éves fordulóját. A kitünően sikerült ünnepségen ifj. Hortály Miklós, Markovics Manó földbirtokos biharmegyei birtokán nyaraló felesége is részt vett.

— **Rokkantgyűlést tartott dr. Pál Gábor képviselő Gyergyószentmiklóson.** Tudósítónk jelenti: Dr. Pál Gábor képviselő nagyszabású rokkantnapot tartott Gyergyószentmiklóson. Nagy tömegekben vonultak föl az éhbéren tengődő háborus vakok, osonkák és bének szármalmas tábora. Csikmegye képviselője kifejtette előttük, hogy az 1932-ben megszavazott rokkantörvény egyesíti illetményeiket, melyeket fokozatosan 1936-ig bezárólag a regáltiakkal egyszínvonalra kell emelni. Ugyanakkor hangsúlyozta, hogy az idevonatkozó kérvényeket szeptember 9-ikéig be kell nyújtani a hadügyminisztérium nyugdíjosztályához. Figyelmeztette a rokkantakat és hadiözvegyeket, hogy a rokkantnyugdíjakkal kapcsolatos kérvények és szükséges bizonyítványok bélyeg- és illetékmentesek. Tudomása szerint a szükséges bizonyítványok kiállításáért egyes jegyzők pénzt követelnek. Az ilyen jegyzőket az új rokkantörvény 36. szakasza értelmében haladéktalanul fel kell jelenteni. Dr. Pál Gábor képviselő a gyergyószentmiklósi rokkantgyűlést augusztus 29-én, szerdán délelőtt 10 órakor a csikszeredai közbirtokosság székében megismétli. A csikszeredai gyűlésre ismételt felhívjuk az érdekeltektől rokkantak és özvegyek figyelmét.

Hálás köszönet mindazoknak, akik szeretett halottunk, Pap Péter nyug. igazgató tanító temetésén megjelentek, sírjára virágot helyeztek, vagy részvételüknek bármily más módon kifejezést adtak.

A gyászoló család.

— **Hörsöögostrom Székelyhídon.** Tudósítónk jelenti: Székelyhíd határát, a nagy szárazság következtében, hörsöögök ezrei lepték el. A kártékony rágesálók a fejlődő tengeri nagyrészt elpusztították. A hatóságok a hörsöögök elleni védekezésre szigorú utasításokat adtak.

A régi és a mai Vásárhely

Zsigmond királytól kapott privilégiumokkal emelkedett fel várossá még a 15. században Kézdivásárhely, ez az egyik legrégebbi székely ipari és kereskedelmi gócpont. Sok évszázadon keresztül kelet országhatárára esett és címerében a székér igazolja, hogy lakóinak az országos ügyek intézésében, főleg a moldovai fejedelmekhez küldött királyi és fejedelmi levelezéseknél jutott fontos szerep: a fuvarozó szerepe. A mai modern és sokszor a levéltitkot sem kímélő korszakban könnyen észbe kapták bárkinek, hogy a város régi lakóinak alkalma lehetett emberei útján sok mindent megtudni, amivel a polgárság érdekeit előmozdítani lehetett. Így történt meg gyakran, hogy a város kereskedői és iparosai a moldovai fejedelmektől is kaptak különféle protekciókat és azzal élve, mindig jó módban voltak. Elhagyva a régi események történelem kódébe vesző részleteit, ha csak a 19. század elejétől tekintünk a város történetére, megállapíthatjuk, hogy régebben igen gyakran milyen fontos szerepet játszott. Az 1870-es években az akkor balközépet képező Tisza Kálmán pártja volt a városban a politikai többség. Mikor Tisza kormányra jutott, a város régi városi törvénykezése helyébe megkapta Háromszék megye törvényességét. Egyes szeszlovó kisiparosok, mikor a mezőgazdasági szeszgyárak intézménye létesült, nagyobb szeszkontingenst kaptak, ezzel fellendítették nemcsak a maguk életsorsát, de a mezőgazdaság és állattenyésztésnek felül a szeszgyári moslék felhasználásával hízalt és bécsbe szállított marhák áráival, nagy forgalmat és hasznot tudtak felmutatni. A vásárhelyi közjöveldelmekből és adókból tudta a háromszékeli pénzügyigazgatóság nemcsak a megye közszükségleti kiadásait fedezni, hanem más megyékre is innen beszedett összegekkel juthatott szükségletekre a pénzügyminiszter.

Sajnos, igen lemaradt helyzetbe került Kézdivásárhely a 20. század második évtizedétől kezdve, főként politikai magatartása miatt. Az impériumváltozás óta egyenesen katasztrófális a gazdasági helyzete, a szesz törvény ismert rendelkezései a szeszlovóknak életlehetőségét elvonták. Se közlekedés, se kereskedelmi szempontból nem az a gócpont többé, mely a fejlődés vonalába lendíthető.

A város akkor járt lehető legszerencsétlenebbül, mikor nem kapott megfelelő vasutat és ezzel virágzó és ma is igen szép árukat felmutató ipara (asztalos, szűcs, mézespogácsás, csizmadia stb.) egyszerre esett ki az országos forgalomból. Erőt vett a városban az ellenzéki-kieszködő szellem. Képviselőinek parlamenti magatartása sokszor serkentette rosszindulatára a mindenkor kormányokat. Így történt, hogy 1913 évben áthelyezték a törvényességet Sepsiszentgyörgyre. Ténylegesen a törvényesség elköltöztetése csak 1919-ben következett be a román imperium ávételekor, amikor a bírák esküt nem tettek. Majd törvényhozásilag szabályozták, hogy törvényessé csak megyeszékhelynek lehet.

A város katonaságát is elvették. Majd visszazárták, de nem adták. Azt kívánták, hogy a város tegye lakhatóvá a szerfelett elhanyagolt állapotba került kaszárnyákat. Ez pedig erejét felülmúló kiadásokba kerülne. Ma már, sajnos, sokaknak komoly és indokolt óhajta, hogy falusivá egyszerűsödjék Kézdivásárhely város költséges háztartása. Maholnap talu lehet Kézdivásárhelyből.

A polgárság a jobb időköt várja, mikor talán majd a szorgalmas Vásárhelyre is rápillant a kedvezőbb sors.

Ami hiányzik Vásárhelyről

Sok hőse van a székelységnek. S ezeknek a világháborúban elesett székely életek sorára sok jutott a vásárhelyiek közül is. Ma még hiányoznak a neveiket. Tegnap emlegettük. De holnap, ki tudja, nem-e újabb élethullás fogja-e elmosni a világháború holtjai emlékét.

1917-ben az akkori törvényhozás kötelezővé tette minden községre, hogy a feláldozott élettűk neveit emléktáblákkal maradandólag megörökítsék. A nagy háború befejezése után is országos akció volt hősi emlékművek felállítására. Nem is tudja a kutató elképzelni, hogy miképpen maradt ez ki Vásárhelyen, mikor a legtöbb kis faluban is megvan?

Talán a nagy forgatag, a nagy tülekedés és mégis az alig falatka kenyér miatt van, hogy Vásárhely nem gondolt elvesztett fiaira és hogy Vásárhelyen, — a hősök temetőjén kívül, ahol messze földről idezakadt és itt elhullottak nyugosznak, nincs semmi egyéb és különösen nincs, ami a saját elvesztett véreinkre emlékeztessen.

A múlt évben történt kezdeményezés. Valahol elakadt. De mindnyájan érezzük a vásárhelyiek és a ki nem mondott szó súlyával üli meg a lelkeket a hősi emlékmű hiánya. S ha valaki újra megkezd, — közóhajnak fog eleget tenni és ez a közóhaj fogja sikerre vinni a társadalmi kezdeményezést.

Kézdivásárhelyi kirakat

Az Önkéntes Tűzoltó Egyletnek van Kézdivásárhelyen egy jazzbandszakosztálya. A Nagy Zoltán, Nagy Jóska, Kulcsár Rudolf, Dávid Iván és Réz Györgyből álló kis zenekar olyan hangulatot és jókedvet tudott teremteni a mult szombat este, hogy megérdemlik kirakatot rendezzünk értük. Mind intelligens fiatal emberek, egy közülük műdal-szerző, a másiknak sőt már önálló operettszerzeménye is van és várja, hogy rövidesen a lejátszás napvilágára kerüljön.

Kezdek a fülbemászó meleg muzsikát, tangókat, angol valcert és az illető „sláger” szövegeit tercelbe „beéneklék”. A vásárhelyi fiatalok a szombat este hangulatában kellemes ábrándokba ringathatja magát. Majd szomorú magyar nótára gyujtanak. A kis „bajusz” tudja már mit jelent ez, a tányér után nyul, most jön az ő körútja. De nem sokat várnak. Mihelyt vége újra kezdik. Tangó-fény, kétoldali kékvilágítással. Hangulat a tetőfokán. A dobogó ritmusban és légyszavú saxofon akkordjában feleled a napi robotban lenyomott életkedv. S kiáltja szinte emberhangon, hangosabban: Ifjuság, érzed az élet erejét! Az élet erejét.

Kézdivásárhelyi hagyomány, hogy polkát is kívánnak táncolni. Ezt a már mindenütt szinehagyott táncot itt még olyan ujan, elevenen teli étellel járják!... S a párok sorban körben. Majd a gyorspolkát kettesével olyan forgatagban, hogy pár perc után mindenki kidől és az már versenytáncolás számba is jöhet. „Mit szól mindezekhez Ön...” majd egy pár kedves szó közben kiesik a szöveg közepe s tovább „hogy nem választották meg Sepsiszentgyörgyön”. Elmult évtizedek kedve lüktet.

En pedig gyorsan veszem a kabátom és nem várom be a visszaesést, a társaság oszladozását. Teljes egészében maradjon enyém ennek a szivároányszínű szombat-estének az emléke. S be akarom tartani az amerikai jelszót: Nevezz! Mindig csak nevez, ember!!!

Rádió üzenet

a Kézdi- és Orbai-járás, egész Háromszék megye kereskedőiehez, iparosaihoz, gazdáihoz. (Leadandó ebéd után, mikor könnyebb a gond.)

Uraim, a kézdivásárhelyi mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi kiállítás rendező bizottság elhatározta, hogy miután már tanáraink, tanítóink levizsgáztak, Önök sem maradhatnak vizsga nélkül. S ha — bár furcsa — Önökre már nem kívánásiak a minisztériumok, az Önök tudását, szakavatottságát, szorgalmát és ezek eredményeit nem kívánja felsőbb rendelet a nyilvánosság, a köz elé tárni, — önök ne busuljanak és ne szégyeljék szellemi munkás kisebbségi testvéreik előtt magukat, hogy háttérbe szorultak! Az Önök vizsgáját, majd mi fogjuk megrendezni. Díjtalanul, bérmentve, az igazi közérdek szolgálatában. Mi érezzük, hogy majd büszkéik lehetünk Önökre. És bátrak vagyunk a kézdivásárhelyi kiállítást az egész ország közvéleménye előtt nyelbeitni.

Uraim! Drukkolni, vizsgadíjat fizetni nem kell. Sőt még benevezési díjat sem.

De a tudást még külön jutalomban részesítjük. A vásárlóközönség külön osztályzatokat fog adni. S az ő elismerése a pénz lesz, amivel vesz és rendel önöktől. A fogvatékán lévő, az életet fenntartó pénz. S ha majd azt el is költik, még mindig megmarad Önöknek eredményül: a hírnév.

Csak jöjjenek Uraim, jöjjenek, mi várjuk és szerzünk Önöknek közönséget. Fáradságot, költséget nem kímélünk.

Hozza el ki-ki azt a portékáját, amit legjobban szeret. Mondják meg miért kedves maguknak és kedvessé, keresetté tesz- szük másoknak is.

Uraim, jöjjenek és hozzanak bármit, csak a közönyt, a renyhéséget, a kicsinyhitúséget hagyják el végleg. És jöjjenek kézdiiek, orbaiak és mások, hogy legyen erős szivdobbanása e vidéknek majd az október 14—20-ig terjedő hét.

Reméljük, hogy nem fogja tudni a féltékenykedés, irigykedés vagy egyenetlenség halálra bénítani kezdeményezésünket.

Urak, a kockát Önök döntik el! Mi várjuk Önöket kivétel nélkül.

Kézdivásárhelyi ablak

Ablakunk nem a mai Vásárhelyre, hanem még a régi izmos ipari városra nyílik. Az akkori városban az a nyugodt önértzet volt a jellegzetes, mellyel a város kereskedőit, iparosait gazdasági és társadalmi jelentőségüknek tudata ruházta fel a jómód az idegen pénzzel együtt ömölt és helyre. Akkor még Balló Ödön volt a bíró. S még Rebi nénire is jobb napok jártak. Nemesca azért, mert — ítenem, — fiatalabb volt. De mert értékesebb a receptje is amivel a valódi vásárhelyi mézespogácsát csak ő tudja sütni.

Ezen az ablakon öreg pókháló szövődött. S élénk színekkel játszik szövésein a mult.

Történt egyszer akkoriban, hogy a mézespogácsás nénikének a bírósághoz peres utja volt. Szépen nekiöltözött. Feketében indult az akkor is már ötven körül taposó néne. S nemcsak vásárhelyi ruháját, de vásárhelyi nyelvét is magával vitte, mint fő fegyvert a perhez. (Ezt akkor is éppen úgy a pletykán csiszolták, mint mai napság). Volt is fogana! Csak az ő szava hallszott a tágas teremben. Csütött a fiatal bíró Mindhiába. Majd Palló Ödön kir. aljárásbíró, teljes hivatali tekintélyét latbavetette és kifogyva türelméből, nyersen rászólt:

„Hallj! Vagy elhallgat, vagy azonnal kidobatom!!!”
A néne meghökken, neheztelő tekintettel néz rá, — lehet átcikázik agyán a kislíu képe, aki az ő udvarán a porban játszott, — s mint aki sértve érzi magát, megszólal:

„Engemet-e, Ödönke?”
Kedélyes város volt valamikor Kézdi.

Vásárhelyi izelítő

Mindenekelőtt sietek előrebocsátani, hogy itt szeretik a jóízű „flékn”-t s a gyöngyöző, jó bort. Bizony ezek nem is megvetendő dolgok. Pláne, ha a vásárhelyi kiskocsmá (mi van bőviben) boszorkánykonyháján készítik. Márminthogy boszorkányos ügyességgel. S utána e „varga-város” vargabélesét adják, minek párolgó betálatását. már felőrára megelőzi jó aromája és illata a konyháról. S azután a jó bor. Ha kell kivilágos virradatig. Miért is nincsenek ma is azok az idők, mikor ezek a szokások, a jó étel, jó ital általános vásárhelyi kultuszszámba jöttek. S szelvényben gyakorolták. Kár a jóvilágért, de még nagyobb kár a veszendő vásárhelyi polgári szokásokért. Kár, hogy a csütörtöki betivásár után, már esthajnali kilenc órákor nem látnak férjemuramért aggódó hitveseket, amint ha keil, erőszakos fellépést is vásárhelyi vitézséggel magukra erőltetve, kimentik életük párját a kocsmá borgózá levegőjéből. S minden el-

lenkezés, sőt szitkok között viszik karjuknál fogva, az enyhét és kijózanodást hozó otthon nyugalma felé öke. Kár, hogy a képek változnak s ma már nem így van. Fáj a szívünk, hogy nem lehetünk tradícióinkhoz ragaszkodó népek. De az utókor meg fogja bocsátani ezt nekünk, annak tudatában, hogy csak a kényszer, a szegénység nyomása alatt változunk. . .

Azért mégse higgye senki, hogy bunak adtuk a fejünket!

A Józsiás-sétatér is bizonyára sok kellemes pereről tudna mesélni. Ha szája volna. . . No, de nem baj, van helyette a vásárhelyieknek Benschüllötök sajtósága, hogy akár csak a naeska, a sötétben jobban látnak. Itt, ha jobban nem is, de többet, mint amennyit egyáltalán lehetne: azt igen. Egyébként ez a gyönyörű sétatér nappal a gyermekeké, este meg leginkább a fiatalok és az öregasszonyok látogatják.

Valószínűleg ez utóbbi két csoport kevésbé szerencsés összetalálkozása minden baj oka. . .

Máskülönben aki kijön: jól érzi magát az üdítőlevegőjü, portmentes Józsiás-kertben. Jól esik a város apraja-nagyjának, hogy a portengerből van egy oázisa, amely éjjel-nappal ingyen, nyitott kapukkal várja. Na, nem szabad optimista rövidlátással túl nagyra becsülnünk a vásárhelyi jövelevő jelentőségét. . . Erős ember, jó természet, kevésbé szorul rá! Hát a farkas mossa-e a fogát, mondta valaki Vásárhelyen, mikor fogkefét ajánlottak neki. Így én sem mernék az a vakmerő lenni, aki a kerti jövelevőt ajánljam. S ezért inkább elnézem, hogy ritkán éljenek vele véreim, akárcsak a fürdővel. Nehogy megtalálják szokni.

Aránylag legkevésbében a Józsiás-kertben akkor vannak évenként egyszer, mikor az Alapítvány a karbantartási költségekre rendezi a kerti-ünnepélyt. De —, a fáját! — itt is az időjárás az oka. Miért van oly csoda-kétségbeolt mindig azon a napon. S miérván a városka közelében annyi szép kirándulóhely. Mert ha például az eső esnek: itthon maradnának. S ugy többen tudnának e nemes alapítvány és sétatér kerti-ünnepélyén borigázva, talán az égháboru tüzijátékában gyönyörködni. . .

Vásárhelyen valóságos talaja van a munkanélkülieknek. Az igaz, hogy a mi ősi munkanélkülieink még abból az időből valók, mikor még e szomorú elnevezést nem is ismerte a világtörténelem. S a legtöbbje önkéntesen választotta e foglalkozást. De — sajnos — vannak fiatal munkanélküliek, akik nem szívesen azok. És mind többen-többen. — Ugy az öreg, mint a fiatal munkanélkülieknek kevés panasz lehet fészükünkre. Még tart a jó ruhájuk. Az öregek nevetéssel is győzik. Egy baj van csupán. Hogy ez a kóros állapot, már nemcsak embereket talál. Átragadt Kézdiiben immár a házakra is. Legrégebben áll foglalkoztatás nélkül a „nagy-kaszárnya” épülete. Ev-ről-évre hasonló sorsra jutottak a kicsi-kaszárnya, az ügyészség, a rendőrség épületei. Nem-sokára történelmi romokként fogják mutogatni őket. A fiatalok munkanélküliségének veszélye fenyegeti a volt főgimnázium, majd tanítóképző monumentális, új épületét. S akárcsak a fiataljaink sorsát, ugy siratjuk meg előre e palotát. És félünk, hogy maholnap, már az alginázium se fog találni menedéket falai között. . . Segítsé! *

Kézdivásárhely büszkesége

a Kézdivásárhelyi Muzcum. Ma már az idegen utja a Gábor Aron ágyugyárának emléktáblával megjelölt házától az 1848-ban lőporkészítő műhely szintén megjelölt helyéhez vezet, s onnan biztosan a Kézdivásárhelyi Muzcumba. . .

A muzcum két tágas termet tölt le. S mindjárt megragadó néprajzi tárgyak s a kitömött állatosztály keleti fel a belépő érdeklődését. Beírjuk nevünket a látogatók emlékkönyvébe és éppen ott találjuk dr. I. Dienes Ödönt, a Kézdivásárhelyi Kaszinó elnökét és az annak keretében működő muzcum megteremtőjét. Elmondja, hogy hetenként kétszer, csütörtökön délben és vasárnap délután van nyitva a muzcum. A város intelligenciájából önként ajánlkozott „muzcum-örök” szokták a vendégeket fogadni és vigyáznak a kiállított tárgyakra. Minden tárgy a alatt a tudományos megnevezés is rajta áll kis papíron. És mindeniknek megvan külön a maga tudományos keresztlevele, külön törzs-lapja. Különböző lajtsromok és jel-tárlak minden egyes szakcsoporton. Hat fő s 14 alcsoportja van a muzcumnak. El lehet képzelni, milyen mérhetetlen munkát adott az elnöknek, aki azt teljesen egyedül végzi, a ma már több mint 11.664 tárgy feldolgozása! Legértékesebb talán a könyvtár 2165 darabban, mely tudomány-ágak szerint 18 felé oszlik és minden tudományos szaktól található könyvek. A hirlap-gyűjtemény 595 évfolyammal. Okiratok, kéziratok 1198 darab. Óskori és római korbeli tárgyak 89 darab. Újabb keletű régiségek 579. Érem-péncz 2113. Arckép, fénykép mintegy 600 darab.

Bár a kaszinó 1922-ben mondotta ki a megalakítást, a közbejött zavaros viszonyok miatt a tárgyak gyűjtése csak 1929-ben kezdődhetett. A már beadott 11.664 tárgyból 10.171-et kézdivásárhelyiek szolgáltattak. Kár, hogy a vidék nem kapcsolódik jobban bele ebbe a kultur-munkába. A falusi intelligenciára várna a gyűjtés feladata. Azonban nem érdeklődnek és a tervezett vidéki gyűjtő-bizottságok megalkotása sem sikerült a meghívottak távolmaradása miatt.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Hallatlan spekuláció segíti elő az exportgabona drágulását

Két hónap alatt száz százalékkal emelkedtek az árpaárak és 80 százalékkal a tengeri ára

Bukarest, augusztus 29

A gabonapiacra már évek óta nem volt olyan tere a spekulációnak, mint most és ezt a lehetőséget alaposan ki is használja a termelőtől az exportörig mindenki. Ennek tulajdonítható, hogy soha még olyan szeszélyes nem volt a piac, mint az idén és hogy egyes gabonafélékben az árak két hónap alatt majdnem duplájukra emelkedtek. A spekulációnak hatalmas lendületet adott az a tény, hogy a legtöbb agrárszágban rossz termés volt az idén és

habár a romániai terméseredmény végleges adatai még nem ismeretesek, a piac napról napra szilárdabb

és ha néhány napig valamelyes visszaesés mutatkozik is, ez inkább a termelők spekulációjának, illetve a közvetítő kereskedelem magatartásának tulajdonítható.

Az exportöröknek tág teret nyújt a spekulációra a gabonakiviteli prémium, amelynek kifizetése körül vannak ugyan zavarok, de a közbejött természetes áremelkedések mellett a kivitel így is rentábilis üzlet, mert a külföldi kereslet változatlanul él. Árpában a legjelentősebb vevő Németország, amely a 60 kilós árpáért, átlagban 31.500 lejért fizet, holott a kampány elején az árpa 14—15 ezer lejbe került, a tisztított árpáért pedig 34.000 lej is fizetnek. Nagy tételekben vásárolják a németek a tengerit is, amelynek az ára július óta 16—17 ezer lejről 26.500—27.000 lejre szökött fel és szilárd tendenciával zárta az elmúlt hetet. Tovább tart az áremelkedés a borsóban.

Viktória borsóért júliusban még csak 50.000 lej fizettek, ma 80—85 ezer lej is megadnak érte,

míg a takarmányborsóért, amelynek az ára a kampány kezdetén 26—27 ezer lej körül mozgott, most 40—44 ezer lejért fizetnek.

Míg árpában és tengeriben bő termésre számítanak, a babtermés határozottan gyenge. Ennek tulajdonítható, hogy ebben a cikkben is megindult az áremelkedés francia, belga és holland kereslet hatása alatt. Moldovai áruért 42—43 ezer lej, dunai babért 46.000 lej is fizetnek, noha a múlt hét végén Konstancán 50.000 és Galacon 60.000 lej is fizettek egy fél tonna babért vagononként.

A többi terményben nincs exportkereslet és így az árak többnyire változatlanok vagy ha emelkedőben volnának, az kizárólag a belföldi kereslet fokozódásának tulajdonítható. A buza majdnem változatlanul áll a kikötőben. Konstancán 450—470 lejjel, Braila 440—460 lejjel, Galacon 435 lejjel zárult a buza mult heti jegyzése, amely csak egyetlen esetben ugrott fel 490 lejjel mázsánként.

A konstancái és brailai piacok általában véve anyhábbak voltak az elmúlt héten, csak Galac szilárdult meg újra a hét végén.

Az árpaárak lemorzsolódtak valamennyire. Konstancánban a heti jegyzések 230 lejjel indultak 310 lejjel és 290—300 lejes szintre zárultak. Brailában az árpa 28.750 lejjel indult a gyengébb minőségeknél és 31.000 lejjel a prima áru, hogy a hét közepén elérte 500 lejes szilárdulását a hét végén 750 lejes visszaeséssel zárjon. Galacon szilárdan indult az árpa. Régi áruért hét elején 265 lej, ujért 290 lej fizettek, míg a hét végén a jegyzések 28.750, illetve 30.500 lej körül zárultak.

A tengeri lassan, de állandóan szilárdul. Konstancánban a heti árjegyzés a következőképpen alakult: 240—245—250—256—258—260 lej, Brailában 250—235—260—242—265—270, sőt galfox-tengeriért 280 lej is fizettek. Galacon a tengeri ára 220—240 lejről 270—280 lejre emelkedett.

Rozsban nincs üzlet. Egyedül a galaci tőzsdén jegyezték 250 lejjel, szilárduló irányzat mellett.

A zab Konstancán 290—310—330 lej körül alakult ki, Brailában 320—330—335—400 lejjel emelkedett, míg Galacon gyenge forgalom mellett 290 lej körül maradt.

A hívelyesek között ma is a borsó a vezető cikk. Konstancánban a Viktória-borsó 660 lejért jegyezték, Brailában 740—800 lejt, Galacon 770 lejt. Gyengébb áruért 620 lejt. Takarmányborsóban az árak Konstancán 368—380 lej

körül, Brailában 350—400 és Galacon 370 lej körül mozognak.

A bab Konstancánban 380 lejjel indult, felment 420—440—450 lejre és 500 lejjel zárult, Brailában 375 lejjel indult és felment 400—460—480, sőt 550 lejjel is, hogy a hét végén visszaessen 420—430 lejre.

Tavalyi babért 330—420 lejért fizettek. Lencse Konstancán 400, Galacon 675 lej. Feketeborsó 520—545 lej. Köles 350—390 lej. Lenmag 500—650 lej, napraforgómag 520—350 lej, tavaszi repce 400—460 lej, vadrepce 200—270 lej, sárga mustár 760—780 lej, barna mustár 450—450 lej.

A regáti gyümölcsstermelők új rohamra készülnek a szeszipar ellen

Követelik, hogy a monopól szilvapálinkát adjon el gabonapálinka helyett és a szeszt is szőlőből állítsák elő

Bukarest, augusztus 29.

Az idei gazdag gyümölcsstermés értékesítése nemcsak a kormányt foglalkoztatja, amely export utján remél eredményeket elérni, hanem megmozdultak maguk a termelők is és olyan követeléseket támasztanak, amelyek alighanem éles ellenállást fognak kiváltani az érdekeltektől. A regáti szilvatermelők a Museel-egyei Cămpulungban kongresszust tartottak, amelyen a bortermelők is képviseltették magukat.

A kongresszus résztvevői élesen támadták a szeszmonopóliát, amelynek létesítése óta a hivatalos körök állítólag teljesen elhanyagolják a gyümölcsstermelő falusi tömegeket és a gabonaszeszgyártást támogatják, holott az csak néhány száz ember kezében van összpontosítva. A gyümölcsstermelők követelni fogják, hogy a monopól szilvapálinkát hozzon forgalomba gabonaszeszből készült pálinka helyett.

Ez a követelés azonban csak kezdete annak az akciónak, amelyet a gyümölcs- és szőlőstermelők akarnak indítani a termés értékesítésére. A bőséges termés miatt, panaszkodtak a kongresszuson megjelent gazdák, az árak annyira alacsonyak, hogy a gyü-

mölcs leszedése többbe kerül, mint amennyit kínálnak érte és ezért sok termelő le sem szüreteli a gyümölcsét. Azt kívánják a termelők, hogy az állam avatkozzék be intervenciós vásárlásokkal, mint a búzáé és tartsa fenn a gyümölcsárakat

olyan módon, hogy a gazdák valamit keresse- nek rajta.

Külön panaszuk van a szőlőstermelőknek, akik szerint a legnagyobb bajt a direkt termelő amerikai szőlő engedélyezése okozta. Ennek a szőlőfajtának nagyon gyenge a termése, de kevés munkával lehet megdolgozni és így sok földműves felhagyott a buzatermesztéssel, hogy szőlőt termeljen. A tulprodukciónak következtében az árak leestek és a régi termelők tele vannak eladatlannal borkészletekkel.

Miután a direkt termelő szőlőket nem lehet egycsapásra kiirtani, a szőlőstermelők azt követelik, hogy addig is a kormány kötelezze a monopóliát a borból való szesz- és ecetgyártásra.

Érdekeik hathatósabb védelmére a gyümölcsstermelők elhatározták, hogy a bortermelők mintájára szindikátusba tömörülnek és egységesen fognak a kormánynál eljárni.

Az ecetgyárak országos kongresszusa védelmet kér az ecetsavtröszt pusztító hadjárata ellen

Bukarest, augusztus 29.

Az ország ecetgyárosai Bukarestben tegnap kongresszust tartottak, amelyen tiltakoztak az iparág tervezett tönkretételé ellen. Mint már egy részletesebben közöltük, a borszeszgyárak preessziójára a monopolvezérigazgatóság arra kötelezte az ecetgyárakat, hogy ezentúl gabonaszesz helyett borszeszt dolgozzanak fel, ami a nyersanyag 40 százalékos megrágtatását jelenti. A kongresszus szónokai

élesen kifakadtak az éveken át elszemvedett sorozatos igazságtalanságok ellen, amelyek hatása alatt az ország 150 ecetgyára közül ma már csak 50 működik

és hiába hozta meg ez az iparág a leg-súlyosabb áldozatokat, a szeszmonopólium állandó kísérletezései valóságosan tönkretették még a legjobban megalapozott gyárakat is, mert megfosztotta őket a termelés rentabilitásától.

Az a kötelezettség, hogy az ecetgyárak az 52 lejes gabonaszesz helyett 75 lejes borszeszt dolgozzanak fel, elkerülhetetlenül maga után fogja vonni valamennyi ecetgyár leállítását és ha majd a mai ecetkészletek elfogynak, számolni lehet azzal, hogy hamisított, vagy pedig adózatlan szeszből készült ecetek fognak a piacra kerülni

A kongresszus vádat emelt a szeszmonopólium ellen, amely Zamfir Bratescu vezérigazgató idején,

a nyersanyagárakat nem is gabonaszeszre állapította meg, hanem borszeszre és ezt kellett volna 52 lejért adnia, de mert a monopólium nem volt borszeszre, gabonaszeszt bocsátott az ecetipar rendelkezésére.

Az ecetgyárak tehát már akkor tufizették a nyersanyagot, de ezt az áldozatot annak az ígéretnek a fejében hozták meg, hogy a monopól nem fogja a nyersanyag árát emelni. A mostani áremelés tehát mindenképpen igazságtalan és jogtalan, ami azért is furcsa színezetet ad a dolognak, hogy ugyanakkor egyes ecetszeszgyárak, amelyeknek egyedül érdekük, hogy az ecetgyárak elpusztuljanak, mentesítve vannak az ecetsav után fizetendő literenkénti 70 lejes fogyasztási adó alól. Elképzelhetetlen, hogy a monopól segítséget nyújtson az ilyen illojális konkurrenciához, amikor éveken át nagy jövedelmek voltak az ecetipar után, amely többszáz vagon gabonaszeszt használt fel egy évben

A kongresszus határozatából bizottságot küldtek ki, amely memorandumba foglalja az ecetipar sérelmeit és az illetékes hatóságoknál el fog járni az egész kérdés sürgős megoldása érdekében.

Antineuralgic

DR. NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, mig-rén idegszabák, stb., ellen. Csakis eredeti csomagolásban árusítják. Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (ostyában) van.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

Terméshelyzet világszerte

London, augusztus 28.

A világ terméshelyzetéről beérkezett legújabb jelentések szerint a helyzet a következő: Romániában az egész országban a nagy esőzések megjavították a szántási munkálatok feltételeit. A tengerinek most már elég lenne a nedvesség, hogy érne kezdjen és inkább meleg, napos időt kívánna.

Az Egyesült Államokban könnyű záporokat jelentettek a középső és a délnyugati vidékekről. A hőmérséklet továbbra is magas a tengerpartvidékeken, de aránylag hűvös az idő északnyugaton, ahol serényen folyik a tavaszi buza és egyéb késői gabonafajták aratása. Valamennyi tavaszi termés gyenge, mert a legutóbbi esők már elkéstek. Az őszi buza allassan folyik a szántás, mert a nagy szárazság miatt a talaj rendkívül kemény, de az utolsó két-három nap esőzése bizonyára megjavítja a talajviszonyokat.

Kanadában az utolsó héten mérsékelt magas hőmérsékletet jelentettek. A Prérie-tartományok legtöbbjében könnyű esők voltak, most azonban meleg, napos időre volna szükség a késői gabonafélék beéréséhez Észak-Saskatchewanban és Albertában. Azért is meleg időre volna szükség, mert az aratás nagyban folyik és az eső károkat okozhatna.

Angliában és Írországban a főbb gabonatermő vidékeken az idő az elmúlt héten általában szép, napos volt, Skóciában és Anglia több északi kerületében zivatarok jártak. Az aratás általában jól halad és az új buza első mintái igen jó minőségre mutatnak. Skócia leg-távolabbi vidékein is megkezdték az aratást és az első hivatalos jelentések szerint búzából 470 ezer quartert várnak a múlt évi 420 ezerrel szemben.

Oroszországban a középső részeket kivéve az időjárás kedvező az aratásra. Augusztus 10-ig 120 millió hektáron fejezték be az aratást nagyjából.

Bulgáriában a mostani idő igen kedvező a tengeri és egyéb késői vetemények érésére. Az őszi buza vetésére mindenütt nagyban folynak az előkészületek.

Észak-Afrikában a terméseredmények, különösen Algírban, alatta maradnak a várakozásnak, de az egész terméseredményt a legutóbbi husz esztendő legjobb termésének mondják.

Indiában a legtöbb vetés helyzete igen jónak mondható. A monszun szelek mindenütt kiadós esőket hoznak. A március—április folyamán learatott idei termést búzából 43.980 ezer quarterre teszik hivatalosan a múlt évi 44 millióval szemben.

Argentínában általánosan esőzés lépett fel, ami valamennyi veteménynek jót tett, különösen a pampák vidékén és a délnyugati részeken, ahonnan az utolsó időben nagy szárazságról érkeztek jelentések, amik már komoly veszélyt jelentettek a késői gabonafélékre és a tengerire.

Ausztráliában a keleti földművelő területeket igen kiadós általános esők látogatták meg az utolsó héten. A buza kilátásai továbbra is jók és a termést 120—140 millió bushelre becsülik a múlt év végleges 175 milliójával szemben.

A közgazdaság hírei

SAKMUNKÁSOK KIKÉPZÉSE

A munkaügyi minisztérium felhívja a belföldi üzemeket, hogy közöljék, milyen szakmunkásokban hiányzanak belföldi munkások és hogy melyik országban vagy városban találhatók azok az üzemek, ahol ilyen szakmunkásokat kiképeznek.

ALKALMAZOTTAK SZABADSÁGOLÁSA

A munkaügyi minisztérium felhívja a vállalatokat, hogy a munkaügyi konfliktusok elkerülése miatt alkalmazottaiknak a törvényes szabadságot minden kérs nélkül adják ki. Az alkalmazottaknak igazolni kell, hogy szabadságjukat a törvényes követelményeknek megfelelően megkapták.

Újítsa meg sorsjegyeit! Vegyen új sorsjegyeket

MÁR EGY NYOLCAD SORSJEGGYEL IS MILLIOMOS LEHET.

Még vásárolhat sorsjegyet! — Hol? — a **BANCA ILIESCU S. A.-NÁL, CLUJ**

* Utmutató a kettős könyvvitel gyors és könnyű elsajátítására. Összeállították Neuländer Ottó és Marocvic Iván. Ára 30 lej. Pósta

szétküldéssel 35 lej. Csak a pénz előzetes beküldése mellett küldi a Brassói Lapok könyvostálya.

Augusztus 28-án kezdődik a **nagy játék**, senkise maradjon osztály-sorsjegy nélkül!!!

Főnyeremény Lei 8.000.000 és 26.200 nyeremény Lei 184.000.000 értékben

Sorsjegyek még kaphatók:

„**FORTUNA**“ (Enkelhardt Sándor) Brassó, Weiss Mihály-utca 5 sz.

Madgearu éles kritikája szerint:

Az új banktörvény csak a nagybankok monopóliumát biztosítja

Koncentráció helyett drákói ellenőrzést, a banktanács feloszlását, betétbiztosító intézetet és a banküzletek korlátozását javasolja a volt pénzügyminiszter

Bukarest, augusztus 29

A legfőbb banktanács péntekre összehívott ülése döntő jelentőségű lesz a romániai bankok életére. Ezen az ülésen fogja a banktanács összeállítani a konkluzióit eddigi munkája alapján, amelyet több mint ezer pénzügyintézet helyzetének felülvizsgálásával végzett. A kiszivárgott hírek szerint az átvizsgált bankok túlnyomó részéről azt állapította meg a banktanács, hogy életképtelen és nem tud megfelelni az új banktörvényben előírt feltételeknek és azoknak a kötelezettségeknek sem, amelyeket a konverziós törvény előír a bankok részére. Már pedig

a végzetes dátum, október 7-ike erősen közeledik és azokat az intézeteket, amelyek addig nem egyeznek meg a hitelezőkkel, tartozásaik teljes összegéig peresíteni és végrehajtani lehet,

sőt csődöt is lehet kérni ellentük.

KI MARAD MEG ÉS KINEK KELL PUSZTULNIA?

Ez a veszedelem a leghatásosabb fegyver arra, hogy a bajbajutott bankok vakon kövessék azt az utat, amelyet a banktanács, illetve a Banca Naționala, amelyre a banktanács átruházta a felügyeleti és ellenőrzési jogát, elő akar írni számukra. Csak azok a pénzügyintézetek számíthatnak könyörületre és segítségre, amelyek belemennek a tervezett koncentrációba. Az állam és a jegybank ugyanis a segítséget teljesen üzleti alapon képzeli el és csakis olyan erős bankoknak hajlandók megfelelő forgótőkét és hitelt folyósítani, amelyek kellő biztosítékot tudnak nyújtani erre.

Miután egyes pénzügyintézetek még nehézségeket támasztanak és mindenképpen meg szeretnék menteni a függetlenségüket, a Banca Naționala elhatározta, hogy haladéktalanul tárgyalásokba bocsátkozik a kis- és középbankokkal, tekintet nélkül arra, hogy a multban kaptak-e visszleszámitolási hitelt tőle

és felvilágosítja a bankok vezetőit az egyedül megengedett szanalási lehetőségről. Arról azonban szó sincsen, hogy valamennyi bank megmaradjon. A mindenképpen elveszett pénzügyintézeteket fel fogják számoltatni, valószínűleg olyan formában, ahogy azt rendszerint a biztosítók teszik a bajba jutott intézetekkel, nehogy a bizalom az egész üzletág iránt megrendüljön.

Természetes, hogy a legfőbb banktanács és a Banca Naționala terveivel szemben erős ellenállás mutatkozik bizonyos oldalról és az egész banktörvényt csak most kezdik igazán kritika tárgyává tenni. A legsúlyosabb bírálatot Madgearu volt pénzügyminiszter mondotta az új banktörvényről és a vele kapcsos-

latos hitelfelkészítési akcióról. Madgearu szerint az új banktörvény tulajdonképpen nem más, mint néhány pénzügyintézet monopóliumának a biztosítása, komoly ellenőrzés nélkül. A tervezett bankkoncentrációnak ellentmond minden tapasztalat, amit más országokban szereztek ezen a téren. A nagybankok monopóliuma ezennel

meg kell akadályozni a vidéki fiókalapításokat és ezek helyett a helyi és regionális pénzügyintézeteket kell támogatni, amelyeken

keresztül a hitel méltányosabban oszlik meg az országban, megfelelőbb és racionálisabb feltételek mellett.

Madgearu szerint ezen a módon a jövőben el lehetne kerülni a nagybankok diktatúráját a leszámítolás terén és a Banca Naționala is meg kellene változtassa leszámítolási rendszerét, hogy közvetlenebbül és nagyobb keretek között lássa el visszleszámitolási hitelekkel a mezőgazdaságot és a kereskedőket.

Mely nagybankok kezelhessenek betéteket?

Madgearu azonban nemcsak kritizál, hanem konkrét javaslatokat is tesz, amelyek legalább nagyrészt bele fognak kerülni a nemzetiparasztpárt új kormányprogramjába. Es ez azt jelenti, hogy a jelenlegi rendelkezések, akár milyen eredménnyel járhatnak is, nem indulnak azzal a kilátással, hogy véglegesek maradnak, ami egyúttal kizárja azt, hogy a hitelélet legfőbb feltétele, a stabilitás biztosítva legyen. Madgearu egészen más koncepció szerint kívánja a bankkérdés megoldását. Mindenekelőtt két kategóriába akarja sorozni a pénzügyintézeteket.

Külön csoportot alkossanak azok a bankok, amelyek csakis kölcsönfolyósítással és hasonló közvetítő tevékenységgel kívánnak foglalkozni: ezek fogadhatnak el betéteket és kapjanak visszleszámitolási hitelt és

megint külön kategóriába kívánja osztani azokat a bankokat, amelyek saját számlára akarnak üzletekkel, spekulációval foglalkozni, de ezek csak a saját tőkéikkel dolgozhatnak

és ne legyen joguk a betétesek pénzét kockára tenni, illetve ne fogadhatnak el betéteket. Madgearu azonban úgy látja, hogy éppen a kockázatos üzletekbe és ipari alapításokba fektetett tőkék felett rendelkező nagybankok alkotják a banktanács többségét, amit veszélyesnek tart a többi bankok és az egész gazdasági élet szempontjából. Tehát azt követeli, hogy meg kell szüntetni a legfőbb banktanácsot és teljesen át kell szövegezni a törvénynek a bankok ellenőrzésére vonatkozó intézkedéseit, amelyeket a mai összetételű banktanács sohasem fog sajátmagával szemben alkal-

A kisváros él és a nagyáruház lelke viharzik ebben a regényben, amellyel a B. L. és N. U. agusztusi ajándékregényeként néhány nap múlva

HEGYI ILONA

mutatkozik be olvasóközönségünk előtt,

FÁBIÁN & COMP.

nem erdélyi regény. Egyetlen mondata, egyetlen szó sem hangsúlyozza ki az erdélyiséget, de Erdély levegője fűti át ennek a nagyszerű írásműnek izgalmas és lelkek mélyén kutató cselekményét.

ma. Azt kívánja a volt pénzügyminiszter, hogy

a banktanács helyébe nevezzenek ki egy állami felügyeleti hatóságot, mint a biztosítóknál vagy pedig a jelenlegi tanácsot egészítsék ki a Banca Naționala és a pénzügyminisztérium több delegátusával, hogy az államnak mindenkor többsége legyen a tanácsban,

mert csak így lehet tényleges ellenőrzést bevezetni és a banktörvény tiszteletben tartását biztosítani.

SZIGORUBB ELLENŐRZÉST A BANKOK FELETT

Tulságosan enyhének találja Madgearu a törvény ellenőrző intézkedéseit, különösen a bankszakmában tapasztalt multbeli visszaélések után. Egyenesen gyanusnak tűnik előtte, hogy az új banktörvény sem gondol erre, holott mindenki tudja, hogy a multban a legtöbb bank milyen könnyelműen kezelte a rábizott takarékosági tőkéket. Szerinte sokkal keményebb szankciókra van szükség a jövőben azokkal a pénzügyintézetekkel szemben, amelyek a törvénnyel ellenkező ügyletekbe találnának bocsátkozni. Ezek a szankciók — mondja Madgearu — teljesen hiányzanak a jelen törvényből. Másutt a pénzügyminisztériumnak a bankok legbelsőbb és legaprólékosabb ügyeibe is van beavatkozási lehetősége, mint például a tisztviselők alkalmazásában.

Csehszlovákiában például a törvény azt írja elő, hogy a pénzügyminiszter, ha úgy találja, hogy valamelyik bankvezér fizetése túl magas, választottbírósgát hívhat össze egy hivatásos bíró elnökletével, amely a megfelelő arányban leszálítja az illető vezető tisztviselő fizetését.

Nálunk is az volt a helyzet, hogy mialatt a betéteseknek a pénze odaveszett és a tisztviselőket sorozatos fizetésredukció után tömegesen kitétek, egyes igazgatóknak vagy protekciósnak még mindig hallatlan jövedelmei voltak a banknál.

ELLENŐRZŐ ÉS REVIZIÓS HIVATAL

Elengedhetetlenül szükségesnek tartja Madgearu, hogy a banktanácson belül a kormány ellenőrző hivatalt állítson fel, amelynek információs osztály jellege legyen és megkönnyítse a bankoknak a hitelfolyósítást és megakadályozza a kevésbé lelkiismeretes cégek esetleges visszaéléseit, azonkívül pedig meghatározott időszakokként könyvrevíziót tartson speciálisan kiképzett személyzetrel a bankoknál és azok klienseinél. Románia azon kevés államok közé tartozik, ahol még nem működik ilyen könyvelési szervezet (Treuhand und Revisionsgesellschaft). Ezek a szervezetek nyugaton rendkívül jelentős szerepet töltenek be és megkönnyítik a hitelélet mechanizmusát, egyben tényleges ellenőrzést gyakorolnak a hitelintézetek felett.

Az ellenőrző és könyvrevíziós szervezet mellett Madgearu külön intézkedéseket követel a bankbetétek biztosítására.

Amerikai és cseh mintára nálunk is meg kell teremteni a betétek elfogadására jogosítandó bankok kölcsönösségi alapon működő betétbiztosító intézetét.

Csak egy ilyen intézet adhatja vissza a bankokból kimentett tőke bizalmát, hogy megint visszatérjen a bankokba. Talán ez kellene legyen az első intézkedés, hogy megszüntesse az általános bizalmatlanságot és előkészítse a talajt a hitelélet feltámasztására, amely nélkül el sem lehet képzelni az ország gazdasági talpraállítását.

Demokrácia

Volt-e az a politikai forma, amivel Romániát eddig kormányozták? A jóakaratu, naiv polgár azt feleli erre: „természetesen demokrácia, mert hát nem látja uraságod, hogy új uraink, hogy eltüntették azokat az osztályellentéteket, amelyek a régi Magyarországot oly különböző rétegűvé tették. Nem látja uram, megszűnt a méltóságos-uramozás? Itt egyszerűen Donnule mindenki, akár bérkocsis, akár miniszter. Apropó miniszter. Járt-e már uraságod egy bukaresti minisztériumban, látta, hogy ott micsoda bohémia uralkodik? És mi ez, ha nem igazi demokrácia?”

Jobban látja már a helyzetet P. Negulescu bukaresti egyetemi professzor, akinek országunk demokráciájáról tett nyilatkozatával az Adevărul egyik utolsó száma foglalkozik.

De halljuk a professzort: „Lényegében mit is jelent a demokrácia? Bizonyos, hogy a demokrácia a nép önmaga általi kormányzását jelenti. De ki tudná szívére tett kézzel bizonyítani, hogy amióta alkotmányos kormányzásunk van, népünk maga kormányzott volna önmaga fölött? A válasz egyféle lehet: csak a tudatlanok vagy a rosszakaratuak állíthatják, hogy népünk kormányozta önmagát. Eloszlik ez a tévhit, ha szentügyre vesszük azokat a feltételeket, amelyek nálunk a „majdnem egyhangú” választási eredmények eléréséhez szükségesek voltak, különösen ha a választások lefolyásához még azt is hozzávesszük, hogy a műveletlen választótömegek helyes információk hiányában és judicium nélküli mennyire ki van szolgáltatva az összes politikai szeleknek.”

A professzor tehát fején találta a szöveget. A demokrácia értelme szerint a kormányzás a nép kezében kellene, hogy legyen, illetve annak képviselői kezében. A mandátumokat pedig azok kapják meg, akik az uralkodó politikai irányok és hatalmak kegyeltjei, akik a választásokat rendezik és irányítják. A politikai demokrácia milyenségét pedig a választójog mélysége, a választási technika és a közszabadságok mértéke határozza meg. Ezek szerint azonban P. Negulescu professzor velünk együtt kénytelen azt megállapítani, hogy itt nincs demokrácia.

Ezt súlyosan érezzük mi, akik éppen az utolsó hetek alatt tapasztaljuk ismét és fokozottan a demokrácia szétbomlását. Testünkön érezzük ezt, amikor látjuk, hogy elszegényedett középosztályunk és lerongyolt kispolgárságunk lábai alól, hogy húzzák ki a talajt, nyilván a többségiek számára való helycsinálás okából, a többségi középosztály hatalmának növelésére. A magyar vasutasok tömeges elbocsátásai, lerongyolt kisebbségi tanáraink és tanítóink vén fejjel való vizsgáztatása és elbuktatása bizonyít megállapításunk helyességét melletti!

Hol van hát — minden egyebektől eltekintve — az a híres demokrácia? Hol a demokrácia, amikor a nemzetiségek elnyomása a többségi javára nem akar véget érni?

De ha a kormányzásnak ez a formája nem demokratikus, kérdezzük meg azt, hogy milyen lényegében?

Erre se mi adjuk meg először a választ, hanem engedjük át a szót a fent nevezett román egyetemi tanárnak. Volt-e nálunk valaha is alkotmányos kormányzás? — Kérdi Negulescu. — Csak naivak és felületesek állíthatják, hogy nálunk valaha is létezett alkotmányos kormányzás. Volt kétség nélkül alkotmányos kormányzásunk, — de csak papiroson. Valóságban azonban sosem létezett úgy, ahogyan azt a demokrácia hívei áhítozták volna.

Ahogy itt kormányoztak, nem volt egyéb, mint leplezett diktatura, mint parancsuralom. Legföljebb arról lehet szó, hogy a gyermek még nélkül szaladgált, vagy tombolt. Mert Averescu marsall például arról beszél, hogy itt ezek után a kormányformák után, már csak a diktatura következhetik. De ha ez nem volt még diktatura, akkor vajon milyen lehet még a „valódi”, a Goga vagy Averescu elképzelt diktatura?

Negulescu professzor erre ezt a választ adja: „Nálunk a diktatura már semmit se hozhat rendbe, azon egyszerű oknál fogva, hogy a diktatura maga hozott bennünket ide, ahova eljutottunk, a diktatura egyedül viseli a felelősséget azokért a bajokért, amelyek alatt szenvedünk.”

A professzor urnak majd megadják a választ a diktaturánál diktaturább kormányzás hívei: Gogáké, Averescuéké, Zelea Codreanuék és társainak egynemely erdélyi magyar napilap szerkesztésében.

A diktaturának magának azonban a történelem maga fog felelni. A történelem, amely módját fogja találni, hogy a népnek és a nemzetiségeknek igazságot adjon, hogy ellentétben haladva, előre kiigazítsa aberrációt.

m. n. j.

A bécsi kormány feloszlatta a parasztszövetséget

Megállapították, hogy harci szövetség volt a Landbund és a puccsra készülő nemzetiszocialisták között

Bécs, augusztus 29.

Belső Ausztria állambiztonsági kormánybiztosa, Rewertern gróf, nyilatkozatot adott a Linzer Volksblattnak. Nyilatkozatában az eléjét bizonyító adatok alapján megállapítja, hogy a Landbund és a puccsra készülő nemzetiszocialisták között már régi megegyezés,

amolyan harci szövetség volt. Az is bizonyított tény, hogy Buchinger volt miniszter és az öngyilkossá lett parasztszövetségi titkár tevékeny szerepet játszottak a gaspoidshofeni lázadás megszervezésében.

Mindezeknek a bizonyítékoknak az alapján a bécsi kormány Rewertern gróf előterjesztésére feloszlatta a Landbundot, vagyonát elkobozta és szökésben levő tagjai ellen a vizsgálatot elrendelte.

Két aranyvonat vágat Moszkvából Berlin felé

Páris, augusztus 29.

A Fournier sajtóiroda jelentése szerint Litvánian keresztül két orosz vonat robog, amely összesen 7 tonna aranyat szállít. Az arany-

szállítmányt Moszkvában indították utnak és rendeltetési helye Berlin.

A jelentés Párisban nagy feltűnést keltett.

„Hubert kapitány volt a hibás a halálos zuhanásért”

— állapítja meg a brassói repülőszerecséltenség ügyében megtartott vizsgálat

Bukarest, augusztus 29.

A brassói halálos repülőszerecséltenség ügyében a vizsgálóbizottság befejezte munkáját és már meg is tette jelentését a légügyi miniszternek. A bizottság egyhangúan megállapította, hogy a halálos zuhanás kizárólag Hu-

bert kapitány hibájából történt. A vakmerő pilóta túlközel repült a földhöz, amikor a motor pillanatnyilag kihagyott, nem volt ideje újra levegőbe vinni gépét és lezuhant.

Hubert kapitányt kedden katonai pompával eltemették a bukaresti katonai temetőben.

A Lupta szerint

Összel négy miniszter távozik a kormányból

Bukarest, augusztus 29.

A Lupta érdekes értesülést közöl. A bukaresti lap szerint Tatarescu miniszterelnök hétfői kihallgatásán szóba került a kormány átszervezésének kérdése is. A miniszterelnök bemutatja a királynak azoknak a liberális szemléletűeknek a névsorát, akik a kormány új-jászervezésénél szóba jöhetnek. Az uralkodó tudomásul vette az előterjesztést, amely csak

Tatarescu elgondolása, de Bratianu Dinu még nem erősítette meg. A Lupta szerint az ősszel három-négy miniszter távozik a kormányból, két jelenlegi államtitkár miniszterre neveznek ki és négy új államtitkár kerül a kormányba,

amely a Lupta szerint a „felfrissült erő” kormánya lesz.

A pofozkodó Szücs László nemrégén még Erdélyben játszott

Kézdivásárhelyen boldog volt, ha megkapta a gázsiját

Sepsiszentgyörgy, augusztus 29.

Méltóztattak olvasni az újságban, hogy Szücs László ur, a kitudó bonvivant — mint ahogy a budapesti lapok szokták írni a soronként fizetett színházi kommunikációban — pofozkodott. Vérsre vert egy színházi szabót, mert az Ördöglovashasznál ruháján egy pecsét volt. Amikor a szabó kikelt az inzultus ellen, Szücs ur ráförmedt:

— Legyen boldog, hogy egy ilyen kiváló művész pofozta meg.

Mindenesetre érdekes és egyéni megállapítás. Szegény szabó, elképzelt magának külön boldogságot is, mint a Szücs ur ökleinek boldogságot osztó csapásait.

Szücs László ur nemrég még itt volt Erdélyben. Fehér Imre szintársulatánál játszott és főleg a Székelyföldet járta be. Igen csinos kis hangja volt Szücs urnak és szépen fejlődő kis pocakja. A hangja sokat fejlődött, a pocakja szintén. Akkor még Sepsiszentgyörgy, Kézdivásárhely és Gyergyószentmiklós vidékét látogatta Szücs ur, akkor a hangja egy kissé hamis volt. Az enyhe domborulat ott a gyomra tájékán azonban valódi. Később a hamisságról leszokott. Nagyon jó ének-mesterei voltak és elragadó felesége. Itt vette el Erdélyben és mindent a feleségének köszönhetett. Mert a ragyogóan intelligens asszony volt az, aki kiemelte Szücs urat a vidéki nyomorúságból és feljuttatta Budapestre, az Operaházhoz. Ő tanította Szücs urat, mindaddig, amíg híres művész lett belőle. Amikor a bonvivant a csucra ért, otthagya a feleségét. Csak egy levelet hagyott hátra az asszonynak.

Derblay Fülöp a Vasgyárosból irhatott volna úgy, mint Szücs ur: Imádlak, de elhagylak...

Azután pofozkodni kezdett Szücs ur. Uzonban vagy Kézdivásárhelyen sohasem jutott eszébe a pofozkodás. Csendes, jámbor színész volt, örült ha játszott és örült ha gázsit kapott. Most Pesten van és másodszer megy le vidékre vendégszerepelni és másodszer pofozza meg a szabót. Ugy-látszik a vidék rossz hatással van rá. Eszébe jut Kovászna, ahol nem kapott gázsit, vagy Szilágysomlyó, ahol rossz volt a zongora és dühbe jön. Ilyenkor pofozkodik. Vitéz ember Szücs László, a magyar királyi Operaház tagja. Nem az igazgatókat pofozza meg, nem is a főszolgabíróba köt bele. Dehogy tesz ő ilyeneket, amikor ott van a szegény családos színházi szabó, aki nem ülhet vissza, mert repül a színházról és kell a kenyér, mert a szegény, öreg színházi szabónak három gyereke van és mert munkát nem lehet kapni.

Szerencsés számok

Bukarest, augusztus 29.

Az állami osztálysorsjáték mai húzásán a következő számok nyertek:

150 ezer lejt nyert a 43764. számú sorsjegy. 100 ezer lejt: 45438 és 24896. 60 ezer lejt: 41543 és 74199. 40 ezer lejt: 71162, 31397 és 16971. 20 ezer lejt: 46385, 39073, 78911. 15 ezer lejt: 22999, 15021, 23464, 35852. 10 ezer lejt: 17712, 21934, 60862, 49347, 45962, 38231, 43602, 39745, 44840.

Uica tábornok átvette hivatalát

Bukarest, augusztus 29.

Uica tábornok, a második hadtest parancsnoka, aki az ismert jegyzőkönyvhamisítási ügygel kapcsolatban kényszerszabadságra ment, visszatért Bukarestbe és ismét átvette hivatalát Stan Popescu tábornok helyettes hadtestparancsnoktól.

Szeptember 20-án kezdődnek az érettségi vizsgák

Bukarest, augusztus 29.

A közoktatásügyi minisztérium hivatalosan közli, hogy az őszi érettségi vizsgák szeptember 20-án kezdődnek. Beiratkozni szeptember 2-ig lehet az illető tanügyi felügyelőségben.

LEGUJABB

MINISZTERTANÁCS AZ ÁLLAMHÁLMOZÁSI TÖRVÉNY ÜGYÉBEN

Kedden délután minisztertanács volt, melyen az államgépezet egyszerűsítésével kapcsolatos álláshalmazási törvény alkalmazásának módjait tárgyalta meg. Slavescu pénzügyminiszter terjedelmes beszámolóban ismertette a tárcájára vonatkozó adatokat.

HATALMAS ORKÁN PUSZTÍTOTT DÉLFRANCIAORSZÁG PARTVIDEKEIN

Párisi jelentés szerint Délfranciaország partvidékén hatalmas orkán pusztított és követelt több emberéletet áldozatul. Az anyagi kár is igen nagy. Marseilles kikötőjében a vihar a kóparthoz vágott egy motorcsónakot. A csónak vezetője szörnyethalt. A strandról két fürdőzőt a nyílt tengerre sodortak a habok. Mindkettő elpusztult. Toulonban egy katonai motorcsónakot nyelt el a viharzó tenger.

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK PÉNZÜGYI KÖREIBEN

egyre erősebben tartja magát az a hír, hogy a dollár infláció jellegű felhígítása most már elkerülhetetlen. A kormány kifogyott összes eszközeiből, további tartalék már nincs s így rá kell fanyalodnia az egyetlen megoldási lehetőségre, a pénzpuffasztásra.

TANASE ALLAMBAN, HAMILTON VÁROSBAN

a város börtönéből 11 fegyene vakmerően megszökött. Sétaközben lefegyverezték a fegyőröket s aztán az igazgatóval együtt a cellákba zárták őket, majd a közelben várakozó két hatalmas gépkocsival elmenekültek. A környékbeli farmerek pánikszertien torlaszolták el házaikat, mert valószínűnek látszik, hogy a menekülő banditák ruháért, pénzért és élelmiszerekért az utbaeső farmokat rohanják meg.

A BUKARESTI TÖZSDE-ZÁRLAT

ÉRTEKPIAC

Adóhón: 40 és fél. Stabilizációs kölcsön: 40. Kisajátítási kötvény: 41 háromnegyed—42. Banca Națională: 5200. Banca Românească: 288—303. Credit Minier: 256. Mica: 1220—1225. Reșița: 419—425.

TERMÉNYPIAC

Felvittek: 13 és fél vagon búzát, 6 és fél vagon zabot, 8 vagon rozsot, 13 vagon tengerit, 5 vagon kölest és 2 vagon fekete borsót. Buza: 72 kilogramos 395 ab állomás, 78 kg-os régi és új 475—500 ab Bukarest. Zab: 44 kg-os 245—250 ab Bukarest. Erdélyi rozs: 71—72 kg-os 365 ab Bukarest. Tengeri: 255 ab Bukarest. Köles: szept. 15—októberi szállításra 270—400 ab dunai állomás. Fekete borsó: 340—350 ab Bucar.

Sport

Befejeződtek a brassói lovasversenyek A hétfői eredmények

Brassó, augusztus 29.

A három napra tervezett brassói lovasversenyeket a résztvevők nagy száma miatt csak hétfőn tudták befejezni. Az utolsó két szám eredménye:

Kombinált verseny: 1. Hessheimer Adolf (Flinte) 3848 pont. 2. Teodorescu kapitány (Gigolo) 3783 pont. 3. Zidaru főhadnagy (Lola) 3718 pont. 4. Zahai főhadnagy (Dalak) 3700 pont. 5. Rautz kapitány (Stray Shoot) 3466 pont.

Vadász akadályugrás: 1. Radulescu kapitány (Teresiana) 1 p. 09 mp. 2. Racovitz főhadnagy (Dorel) 1 p. 15 mp. 3. Zgarbura főhadnagy (Doru) 1 p. 17 mp. Ebben a verseny-számban Hessheimer Adolf hatodik lett 1 p. 25 mp. alatt.

Mária királynő serlegét, melyet a „legjobb lovasnak” adományozott — nem Rang főhadnagy nyerte, amint azt az eredmények alapján hitték. Rang főhadnagy ugyan a legtöbb versenyben győzött, de különböző lovakon. A kiírás pedig az volt, hogy ugyanazon a lovon kellett a legtöbb díjat nyerni. Ezt a feltételt Apostol főhadnagy teljesítette Bucurie nevű lovával és így Mária királynő serlegét vég-eredményben ő nyerte.

A vasutasbajnokság döntője szombat-vasárnap Brassóban!

Brassó, augusztus 29

A vasutas bajnokság döntője — most már bizonyos — Brassóban lesz. Már meg is állapították a döntő végleges műsorát, a mely a következő:

Szombat délután a városi stadionban:
Fél négykor: Brassói CFR—Konstancai CFR.

Negyed hatkor: Bukaresti CFR—Piski CFR.

Vasárnap ugyancsak a városi stadionban és ugyanolyan időbeosztással előbb a szombati két vesztes játszik a harmadik, majd a két szombati győztes az első helyért.

Vasárnap egyébként az IAR pályán a plojești Tricolor is vendégszerepel Brassóban az IAR ellen. Vasárnap a kerületi bajnokság küzdelmei is megkezdődnek.

AMI MÉG VASÁRNAP VOLT...

BARÓT

Romca—Székelyudvarhelyi Kolping 2:0 (1:0) Végig szép, izgalmas mérkőzés.

BUDAPEST

Ferencváros—Millenáris 6:2 (2:1).

Budai 11—Kispest 4:2 (1:0). Barátságos.

KARLSBAD

KFC—Austria 2:1 (1:1)

VENUS—CSEH KATONAI VALOGATOTT 4:2 (2:2)

— ez volt az eredménye a keddi bukaresti villanyfényes esti mérkőzésnek. A Venus nagyon jól játszott.

900.000 lej kap a csehszlovák szövetség a olaszoktól, mint a világbajnokság részesedését, mert a döntőbe jutott. A csehek nem kapják meg az egész összeget, mert levonják belőle előbb a csapat ellátásának költségeit.

Balkánturára indul a Szovjet futballcsapat és eddig Törökországgal és Bulgáriával állapodott meg egy-egy mérkőzés lejátszására.

Külföldi bírók vezetik majd Magyarországon a fontosabb ligabajnoki mérkőzéseket — került fel a terv Budapestre, mert elégedetlenek a budapesti bírók működésével. A budapesti bírók tekintélyük érdekében tiltakozni készülnek a terv megvalósítása ellen.

Tusnádfürdőn

vasárnap, szeptember hó 2-án
futballverseny,
szeptember hó 8-án és 9-én:
uszóverseny és sportünnepségek.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

A KÖZÉPLIGA KÖZGYÜLÉSÉT

vasárnap tartották meg a liga székhelyén, Nagyszébenben. A közgyűlésen egyhangú választás eredményeképpen Brassó ligamegbizottáinak Strat ezredest, Precup Aurel és dr. Ritter Sámuel választották meg. Dr. Rittert a futballszövetség elnöki tanácsába is kiküldötték a liga részéről, úgy hogy az elnöki tanács szeptember második ülésén dr. Barbat és dr. Ritter képviselik a Középligát.

A bécsi sajtó elismeréssel ír a nagybányai Phönix Bécsben szerepelt csapatáról. Azt írják, hogy a Phönix megérdemelte volna a döntetlent is a Hakoah ellen. Dicsérik fair játékát, fejlett technikáját. Csak tulgyszerű és hamar kiismerhető taktikájával nem voltak meglepedve.

A magyar kölyökválogatottat meghívják Bécsbe. A 14 éven aluli törpe futballisták az osztrák kölyök-válogatottal játszanak előmérkőzést a Csehszlovákia—Ausztria Európa-kupa meccs előtt.

Ökö'vivás

KÉT GYŐZELEM, KÉT VERESÉG A TEMESVÁRI ÖKÖLVIVÓK DOMBOVÁRI SZEREPLÉSÉNEK MÉRLEGE

A temesvári ökölvívók budapesti mérkőzésük után Dombováron is kiszállottak. A dombovári VOGE rendezésében a következő eredménnyel végeztek: Gilicze III. temesvár győzött Horváth III.

ellen. Gavrilenco Temesvár ugyancsak győzött Szeméri ellen. A dombovári ökölvívó volt fölényben, de szemsérülése miatt leléptették. Mándy DVOGE a temesvári Saviciót és Molnár DVOGE Gilicze II-t győzte le.

Uszás

ARNE BORG,

a szovjet uszókat trenirozza. Még pedig olyan sikerrel, hogy a szovjet—török uszó mérkőzésen fölényesen győztek tanítványai. A 200 méteres gyorsúszásban első helyre két szovjet uszó került 2 p 20.2 mp., illetve 2 p 21.3 mp-es idővel! Vízilóban 10:1-re győztek az oroszok

ÉRTESÍTÉS

Kérjük az érdekelt cégeket, küldjenek sürgősen ajánlatot modern benzinpompáról, komplekt, de tartány nélkül, az ár és garancia feltüntetésével.

„RAPID“

Sindicatul Proprietarilor de Autobuze Cluj, Calea Regele Carol II. no 119

12:1-re GYŐZTE LE A MAGYAR VÁLOGATOTT

a középagliai csapatot a Derby-ben rendezett találkozón. A uszósámokban is mindenütt győztek.

BRIGHTONBAN IS GYŐZTEK A MAGYAR VIZIPOLÓSOK

6:2 (2:1) arányban a helyi válogatott ellen. A 110 yardos gyorsúszásban Lenkey Magda 1 p 13.4 mp-es idővel első lett. A 110 yardos hátúszásban Szép Ilonka győzött 1 p 37.8 mp-el.

Tenisz

A német Nüsslein legyőzte Vinest a Csehszlovákiaiban megrendezett hivatásos világbajnokság elődöntőjében, 7:9, 6:1, 6:3, 6:2 arányban. A cseh Kozeluh az amerikai Richards ellen győzött 6:2, 8:6, 6:0-ra.

„A sport segített át minket a legnehezebb krízisen“

— mondja Gromof Boris, a szerencsétlenül járt északsarki Cselyuszkin expediciójának egyik tagja. Gromof, aki egykor az orosz pentatlon bajnok volt, kijelentette, hogy az elszakadt jégláblán rendszeres atlétikai tréninget tartottak. Egyrészt, hogy figyelmüket eltereljék, másrészt, hogy egészségüket megőrizze. Később halálhírt kaptak főkapitánytól, a fehér hómezőn korommal húztak határokonat és futballmeccset játszottak. Amikor a repülőgép rájuk talált, akkor is éppen futballoztak és úgy el voltak merülve a játékban, hogy csak akkor vették észre a megmentő gépet, mikor közvetlenül felettük volt. A repülő szerencsésen leszállt a jégláblára, magával vitt néhány embert közülük, majd visszatért a többiért. Addig hetes csapattal játszották a mérkőzést.

PRIMARIA MUNICIPIULUI BRASOV

Nr. 19.884—1984. C. I. 2394.

Serv. Economic.

ARLEJTESI HIRDETMÉNY

A Károly király-utca 37. szám alatti városi ház eladását céljából a városi polgármesteri hivatalban folyó évi szeptember hó 26-án délelőtt 11 órakor egy második nyilvános árlejtés, lepecsételt, bélyeggel ellátott ajánlatokkal a nyilvános számvitelről szóló törvény rendelkezéseinek betartása mellett tartatik.

Az ideiglenes óvadék az ajánlott ár 5 százaléka.

A közelebbi feltételek a városi gazdasági hivatalban megtekinthetők.

Braşov, la 24. August 1934.

Comisia Interimară:

Preşedinte:

Dr. C. Dumitrescu-Pârnu m. p.

Secretar General:

A. Precup m. p.

A tudás hatalom

Ertékes könyvek szülők, pedagógusok, nevelők számára:

A gyermek szervezete, életműködése, táplálása, gondozása, gyakori betegségei és ápolása. Irta: Dr. Orosz D., színes ill. gazdagon ellátva, 232 oldal, ára Lei 180.—

A gyermekek erkölcsi hibái és erkölcsi betegségei. Irta: Dr. Kármán E. 335 oldal, ára Lei 120.—

Csecsemőtáplálás és táplálkozási zavarok. Irta: Dr. Kármán S., 176 oldal, ára Lei 102.—

Az ideges gyermek. Irta: Dr. E. Wexberg, ára Lei 75.—

Orvosi tanácsok fiatal asszonyoknak. Irta: Dr. Földes L., gazdagon ill., ára Lei 90.—

Üzenet az anyáknak. Irta: W. Stekel. I. rész: Kisgyermekkor (csecsemőkortól két éves korig), ára Lei 78.—

II. rész: Óvodáskor és az első iskoláévek, ára Lei 108.—

III. rész: Serdülőkor és az érettség kora, ára Lei 114.—

Kapható:

Brassói Lapok Könyvosztályában

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűkből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Aláírt keresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyzeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetési díjak előre fizetendők. Tümpeldányt nem adunk.

<h3>Vétel-e'adás</h3> <p>Hoffhér cseplő, körül gyűrűs, 1000-es eladó és egy 6 hengeres Oakland-autó. Esetleg elcse rélném 8 vagy 900 al. Keresztes, Baţani Mare. 14284</p> <p>Jókarban levő dupla billiárdasztal felszereléssel olcsón eladó. Schoppel, Serecia, Făgăraş.</p> <p>Pianinó jó állapotban igen olcsón eladó. K. Einschen, Fekete-u. 50. 14271</p> <p>Haláleset miatt forgalmas kovácsműhely központon kiadó. Biztos megélhetés. Cim: Özv. Blénessy Károlyné, Gheorgheni. 14249</p> <p>Kovácsműhely berendezést keresünk megvételre. Bărzava Mészgyár r. t. Arad. 14252</p>	<h3>Házasság</h3> <p>28 éves középtermetű, jó alaku, csinos arckifejezésű, művelt árvalány, házasság céljából megismerkedne uriemberrel. Hozománya kétö milliónyolcszáz ezer lej készpénz, 2 kéteme etes, 3 egyemeletes és egy macánház. Bizony Ferenc 15 éve lenálló házasságközvetítő irodája, Timişoara, Bulevardul Berthelot 3</p>
<p>Iskolás fiut vennék teljes ellátásba, Saguna-gimnáziumba járó fiam mellé. Jó bánás mód és elsőrangú ellátás, mérsekelt díjazás mellett. Megkérésüket „Saguna” jellegű kiadóra kérek.</p> <p>Örökotthon adnék 50.000 lej ellenében magános férfiak vagy nőnek, egy szobás lakást. Ajánlatokat a kiadóra kérek „Örökotthon” jellegre. 14080</p>	<h3>Allást nyer</h3> <p>Perfekt vasaszerályos azonnali belépéssel alkalmazást kap az Autobus Expres Ocland S. A., Odorheiu gépjavító műhelyében. Ajánlatok génymegjelöléssel fenti címre küldendők. 14237</p>
<h3>Vegyes</h3> <p>1—2 izr. iskolásleány teljes ellátást kaphat Brassó, Regele Carol 41. (Kapu-u.) 14268</p>	<h3>A HAZICUKRASZAI KEZI KÖNYVE</h3> <p>Krbekné kitünő munkája alapján a leggyzszerűbb és a legkülönlegesebb tézistákat mindenki házilag készítheti. A legjobb cukraszda ötthon negyedannyi költséggel. Ara félváson kötésben 40 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában. Brassó.</p>

ADY

ÖSSZES VERSEI

propagandakiadás

Ara Lei 150.

Kapható: a Brassói Lapok Könyvosztályában.

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és könyvkiadó R.-T. Braşov.